

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ RESİM-İŞ
ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM
ELEMENLARININ KRİPTO SANAT (NFT) HAKKINDAKİ
GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Buse CEBECİ

Danışman

Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU

SAMSUN
2025

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet

Hayır

10 /06/ 2025
Buse CEBECİ

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ KRİPTO SANAT (NFT) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 10/06/2025 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 11

Tek kaynak oranı : % 4 çıkmıştır.

10/06/ 2025
Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU

ÖZET

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM ELEMANLARININ KRİPTO SANAT (NFT) HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Buse CEBECİ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
Resim-İş Eğitimi Programı
Yüksek Lisans, Haziran/2025
Danışman: Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU

Dijitalleşmenin etkisiyle değişen sanat anlayışı, geleneksel yöntemlerin yanında kripto sanat gibi yeni ifade biçimlerini gündeme getirmektedir. Bu bağlamda, sanat eğitimcilerinin bu dönüşüme ne derece uyum sağladığı ve kripto sanata yönelik yaklaşımlarının ortaya çıkarılması, araştırmanın başlangıç nedeni olmuştur. Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim elemanlarının kripto sanat (NFT) hakkındaki görüşlerinin incelendiği bu araştırmanın amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda görev yapan öğretim elemanlarının kripto sanat (NFT) kavramına ilişkin bilgi düzeylerini, bu kavrama yönelik bakış açılarını ve sanat eğitimi sürecindeki uygulanabilirliğine dair görüşlerini değerlendirmektir. Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla katılımcılardan toplanmıştır. Katılımcılar 5 kadın ve 4 erkek olmak üzere toplam 9 öğretim elemanından oluşmaktadır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve tematik analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular araştırmanın üç alt problemi etrafında ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bu alt problemler, öğretim elemanlarının kripto sanata yönelik bakış açıları, mevcut bilgi düzeyleri ve sanat eğitiminde uygulanabilirlik durumundan oluşmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, sanat eğitimcilerinin kripto sanat (NFT) kavramına ilişkin genel olarak kavramsal bir farkındalığa sahip oldukları, ancak bu farkındalığın çoğunlukla teorik düzeyde kaldığı görülmüştür. Katılımcıların bir kısmının kripto sanatı ders içeriklerine entegre etmeye yönelik adımlar attığı, ancak büyük çoğunluğun bu alandaki uygulama deneyiminin sınırlı olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların kripto sanatın eğitim programlarına dâhil edilmesi konusunda, genel olarak olumlu bir yaklaşım sergilenmesine rağmen, pedagojik altyapı eksiklikleri ve teknik donanım yetersizliği gibi çeşitli çekincelerin varlığına dikkat çektiği görülmektedir. Özellikle kripto sanat platformlarına dair bilgi eksikliği, dijital üretim süreçlerinin yeterince bilinmemesi, telif haklarıyla ilgili soru işaretleri ve ekonomik boyutlara ilişkin kaygıların, uygulamada çeşitli sınırlılıklara yol açtığı ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, kripto sanat ile ilgili üretim ve sunma süreci hakkında bilgilendirici içeriklerin üretilmesi ve uygulama temelli deneyimlerinin artırılması, bu dijital sanat biçiminin sanat eğitimine daha etkili bir biçimde entegre edilmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kripto Sanat, NFT, Sanat Eğitimi, Dijital Sanat

ABSTRACT

OPINIONS OF FACULTY MEMBERS OF THE DEPARTMENT OF ARTS EDUCATION AT ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY ABOUT CRYPTO ART (NFT)

Buse CEBECİ

Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Arts Education
Fine Arts Programme

Master, June/2025

Supervisor: Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU

The changing understanding of art under the influence of digitalization brings new forms of expression such as crypto art to the agenda in addition to traditional methods. In this context, the initial reason for the research was to reveal the extent to which art educators have adapted to this transformation and their approaches towards crypto art. The aim of this research, which examines the opinions of the faculty members of the Department of Arts Education on crypto art (NFT), is to examine the knowledge levels of the faculty members working in the Department of Arts Education of the Faculty of Education of Ondokuz Mayıs University regarding the concept of crypto art (NFT), their perspectives on this concept and their evaluations regarding its applicability in the art education process. The research data were collected from the participants through semi-structured interviews, which are qualitative research methods. The participants consisted of a total of 9 faculty members, 5 female and 4 male. Descriptive analysis and thematic analysis techniques were used in the analysis of the data. The findings obtained within the scope of the research were evaluated separately around the three sub-problems of the research. These sub-problems consist of the faculty members' perspectives on crypto art, their current knowledge levels and the applicability in art education. According to the findings, it was observed that art educators generally have a conceptual awareness of the concept of crypto art (NFT), but this awareness mostly remains at a theoretical level. It was determined that some of the participants took steps to integrate crypto art into their course content, but the vast majority had limited practical experience in this area. Although the participants generally had a positive approach to the inclusion of crypto art in educational programs, it was observed that they drew attention to various reservations such as lack of pedagogical infrastructure and inadequate technical equipment. In particular, it is stated that lack of information about crypto art platforms, insufficient knowledge of digital production processes, question marks regarding copyrights and concerns about economic dimensions lead to various limitations in practice. In this context, it is thought that the production of informative content about the production and presentation process of crypto art and increasing application-based experiences will enable this digital art form to be integrated into art education more effectively.

Keywords: Crypto Art, NFT, Art Education, Digital Art

TEŞEKKÜR

Akademik yolculuğum boyunca bilgi ve deneyimiyle bana rehberlik eden; içtenliği, anlayışı ve enerjisiyle ilham kaynağım olan, hayatımda çok özel bir yere sahip kıymetli danışmanım Prof. Dr. Sevgi Koyuncu'ya sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez sürecimde ve hayatımın her alanında içten desteğiyle yanımda olan, öğrencisi olmaktan gurur ve mutluluk duyduğum değerli hocam Doç. Dr. Selma Karaahmet Balcı'ya sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Çalışmama bilgi ve destekleriyle değerli katkılar sunan Sayın Dr. Öğr. Üyesi Sevim Karaalioğlu'na ve Sayın Arş. Gör. Eyüp Koçak'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Sanat yolculuğumun en başında yeteneğimi fark ederek beni bu alana yönlendiren, verdiği destek ve inançla bugünlere gelmemde önemli bir rol oynayan değerli öğretmenim Mehmet Ülker'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Sürecin her aşamasında yanımda olarak bana güç veren, desteğini, anlayışını ve güvenini her zaman hissettiğim Soner Saral'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Çocukluğumun en özel anılarını paylaştığım, birlikte büyüyüp hayaller kurduğum, bu süreçte de desteği ve neşesiyle her daim yanımda olan Ayşe Bilge'ye, her koşulda yanımda olan değerli dostum Arif Emre Güneş'e, aramızdaki mesafelere rağmen varlığını her zaman hissettiğim, zor dönemlerimde beni motive eden ve içtenlikle güvendiğim kıymetli dostum Rabia Ural Tan'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatım boyunca bana inanan, sevgisiyle ve sabrıyla beni her zaman destekleyen sevgili ailem, annem Serpil Cebeci, babam Ragıp Cebeci ve kardeşim Melih Cebeci'ye sonsuz sevgilerimle teşekkür ediyorum.

İyi ki varsınız...

Buse CEBECİ

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	2
1.2. Alt Problemler	2
1.3. Araştırmanın Amacı	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
1.5. Sayıtlılar	3
1.6. Sınırlılıklar	3
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	1
2.1. Sanat Eğitimi	1
2.2. Türkiye’de Sanat Eğitimi	2
2.2.1. Resim-İş Eğitimi Bölümlerinde Sanat Eğitimi	4
2.3. Dijital Sanat	7
2.4. Kripto Sanat	12
2.4.1. Kripto Sanatın Gelişimi	14
2.5. Türkiye’de Kripto Sanat (NFT)	19
2.6. Kripto Sanat (NFT) Platformları	22
2.6.1. OpenSea	23
2.6.2. Rarible	23
2.6.3. Foundation	23
2.6.4. SuperRare	23
2.6.5. MakersPlace	24
2.6.6. Nifty Gateway	24
3. YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Evren ve Örneklem	25
3.3. Veri Toplama Araçları	26
3.4. Verilerin Toplanması	26
3.5. Verilerin Analizi	26

4. BULGULAR.....	27
5. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİ.....	39
5.1. Tartışma ve Sonuç	39
5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar ..	40
5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar	42
5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar .	44
5.2. Öneriler.....	45
KAYNAKÇA	49
EKLER.....	49
ÖZ GEÇMİŞ.....	51

SİMGELER VE KISALTMALAR

YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
NFT	: Non Fungible Token
DIY	: Do It Yourself (Kendin Yap)
DIWO	: Do It With Others (Başkalarıyla Yap)

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı	7
Şekil 2.2. Ben Laposky, Oscillon 40, 1952.....	9
Şekil 2.3. Harold Cohen ve Aaron, 1974	10
Şekil 2.4. Kevin McCoy, Quantum, 2014, Kripto Sanat.....	15
Şekil 2.5. Pepenopoulos	16
Şekil 2.6. Cryptopunk #5822	17
Şekil 2.7. CryptoPunks NFT Serisi	17
Şekil 2.8. CryptoKitties dijital kedi örnekleri	18
Şekil 2.9. Beeple- “Everydays: The First 5000 Days”	19
Şekil 2.10. Tarık Tolunay, Fractal İstanbul, Pandemi.....	20
Şekil 2.11. Pak, The Merge.....	21
Şekil 2.12. Refik Anadol, Machine Hallucinations – Nature Dreams, König Galerie, Berlin, 2021.....	22

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	27
Tablo 4.2. Katılımcıların Yürütmekte Oldukları Alan Derslerinin Dağılımı.....	27
Tablo 4.3. “Dijital sanatın çağdaş sanat eğitime katkısı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı.....	29
Tablo 4.4. “Derslerinizde dijital programlar kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı	30
Tablo 4.5. “Kripto Sanat (NFT) kavramını daha önce duydunuz mu?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı	31
Tablo 4.6. “Kripto Sanat (NFT) kavramının sanat eğitiminde uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı.....	32
Tablo 4.7. “Kripto Sanatın sanat eğitimi programlarına dahil edilmesi gerektiğini ve sanat eğitime yaratıcı bir motivasyon sağlayacağını düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı.....	33
Tablo 4.8. “Kripto Sanatını sanat eğitimi derslerinizde anlatıyor musunuz, bu konuda öğrencilerinizle herhangi bir uygulama yaptınız mı?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı	34
Tablo 4.9. “Klasik yöntem ve kripto sanatın sanat eğitiminde birlikte verilmesi sizce öğrencilere ne gibi katkılar sağlar?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı .	35
Tablo 4.10. “Kripto sanat platformlarını biliyor ve kullanıyor musunuz? Bu alanda kendinize ait çalışmalarınız var mı?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı	37

1. GİRİŞ

Bugünün dünyasında dijitalleşme, yaşamın birçok alanını etkisi altına almış durumdadır. Bu durum sanat ve sanat eğitimi de önemli ölçüde etkilenmektedir. Sanatın üretim ve sunum süreçleri, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeniden şekillenmekte; dijital alanda ortaya çıkan yeni ifade biçimleri, geleneksel sanat anlayışının yanında alternatif yollar sunmaktadır. Bu yeni ifade biçimlerinden biri olan kripto sanat (NFT), sanat ve teknolojiyi buluşturan güncel bir ifade biçimi olarak öne çıkmaktadır. Blokzincir teknolojisiyle bağlantılı olan bu kavram, dijital sanat eserlerinin üretilmesi, saklanması ve paylaşılması aşamalarını kapsayan yeni bir yapı sunarken, bununla birlikte sanat eserlerinin sahiplik, özgünlük ve değer kavramlarını da yeniden tanımlamaktadır.

Kripto sanatın sadece sanatsal üretim açısından değil, aynı zamanda eğitim süreçlerinde de dikkat çekici bir potansiyel barındırdığını söylemek mümkündür. Öğrencilerin günümüz teknolojilerine uyum sağlaması, dijital ortamlarda sanatsal üretim yapabilme becerisi kazanması ve dijital farkındalık geliştirmesi, sanat eğitimindeki önemli hedefler arasında düşünülebilmektedir. Ancak bu yeni dijital sanat formunun, sanat eğitimi programları içerisindeki yeri, öğretim elemanlarının bilgi düzeyi ve yaklaşımları ile uygulamaya yönelik eğilimleri konusunda sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır.

Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda görev yapan öğretim elemanlarının kripto sanat kavramına dair bilgi düzeylerini, bu kavrama yönelik bakış açılarını ve sanat eğitimi sürecindeki uygulanabilirliğe dair değerlendirmelerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, NFT'lerin sanat eğitimi ortamlarında nasıl ele alındığı, öğretim süreçlerine ne derece entegre edilebildiği ve bu alanın gelecekteki eğitsel karşılığı üzerine anlamlı veriler elde edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulguların, sanat eğitiminde dijitalleşmeye uyum sağlanması, eğitim programlarının güncellenmesi ve kripto sanata yönelik farkındalığın artırılması yönünde katkı sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte, bu çalışma, kripto sanatın eğitim ortamında uygulanabilirliğini ele alan sınırlı sayıdaki

araştırmalardan biri olması yönüyle literatüre önemli bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim elemanlarının kripto sanat (NFT) hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.2. Alt Problemler

1. Sanat eğitimcilerinin kripto sanat üzerine bakış açıları nasıldır ?
2. Sanat eğitimcilerinin kripto sanat hakkındaki mevcut bilgileri nasıldır ?
3. Sanat eğitiminde kripto sanatın uygulanabilirlik durumu nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda görev yapan öğretim elemanlarının kripto sanat (NFT) kavramına yönelik mevcut bilgi düzeylerini, bakış açılarını ve sanat eğitimi sürecinde uygulanabilirliğine dair görüşlerini ortaya koymak bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Araştırma, sanat eğitimcilerinin geleceğin yeni sanat biçimine, dolayısıyla çağın gereklerine ne kadar uyum sağladıklarını ve kripto sanata olan tutumlarını ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda araştırma, öğretim elemanlarının NFT'yi sanat eğitimi sürecine nasıl entegre ettikleri, bu dijital sanat biçiminin öğretim programlarına dahil edilip edilmeyeceğine dair değerlendirmelerini ve öğrencilerin yeni sanat anlayışıyla tanıştırılmasının gerekliliğine ilişkin görüşlerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca elde edilen bulguların, sanat eğitimi programlarının içeriklerinin güncellenmesine yönelik öneriler sunması, kripto sanatın eğitim ortamındaki uygulanabilirliğine ışık tutması ve gelecekte yapılacak çalışmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bugünün dünyasında hızla dijitalleşmesi, sanat eğitiminin içeriğini ve sanat üretim biçimlerini dönüştürmektedir. Bu dönüşümdeki dikkat çekici unsurlardan biri olan kripto sanat (NFT), "Non-Fungible Token" yani Türkçe karşılığıyla "Değiştirilemez Jeton" teknolojisi sayesinde benzersiz dijital varlıkların blokzincir üzerine kaydedilerek doğrulanmasını sağlamak ve sanatçılar için yeni bir ifade alanı sunmaktadır. NFT'lerin sahteciliği önlemesi, telif hakkını koruması ve dijital sanat

eserlerinin koleksiyon değeri kazanması gibi avantajları, kripto sanatın hızla yaygınlaşmasına neden olmuştur. Küresel çapta büyük bir ilgi gören NFT sanatı, Türkiye’de de özellikle son yıllarda gelişme göstermeye başlamış, Tarık Tolunay, Murat Pak ve Refik Anadol gibi çağdaş sanatçıların eserleriyle dikkatleri üzerine çekmiştir.

Türkiye’de kripto sanat (NFT) kavramının sanat eğitimi kapsamında ele alınması henüz sınırlı düzeydedir. Bu bağlamda, öğretim elemanlarının kripto sanata yönelik bilgi düzeyleri ve eğitimsel yaklaşımlarının analiz edilmesi, sanat eğitiminin dijital sanat alanındaki dönüşümüne uyum sağlama potansiyelini ölçmek açısından önem taşımaktadır. Araştırmanın, kripto sanat temelli sanat eğitimi literatürüne katkı sağlaması, öğretim programlarında verilebilecek yeni bir içeriğin belirlenmesine rehberlik etmesi ve gelecekte bu alanda yapılacak olan çalışmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

1.5. Sayıtlar

- Katılımcıların görüşme sorularına içtenlikle ve doğru bilgi vererek katıldıkları varsayılmaktadır.
- Görüşme sorularının, araştırma problemini yanıtlamaya uygun şekilde hazırlandığı varsayılmaktadır.
- Elde edilen verilerin, sanat eğitimcilerinin kripto sanata yönelik tutum ve bilgi düzeylerini yansıttığı varsayılmaktadır.
- Araştırmanın örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

- Bu araştırma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda görev yapmakta olan 9 öğretim elemanı ile sınırlıdır.
- Veri toplama aracı olarak yalnızca görüşme formu ile sınırlıdır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sanat Eğitimi

Sanatın tanımı üzerine geçmişten bugüne kadar sanatçılar ve düşünürler tarafından pek çok farklı görüşün sunulduğu bilinmektedir. Tüm bu görüşlere rağmen, bugün sanatın kesin ve sınırlandırılmış bir tanımına ulaşamamaktadır. Çünkü sanat sürekli değişen ve kültürel farklılıkları içerisinde barındıran bir yapıdan oluşmaktadır.

Artut'a göre sanat, dünya gerçekliğini anlamanın ve yorumlamanın bir yoludur. Sanat sadece dünya gerçekliğini değil aynı zamanda yeni bir sanal dünya yaratmanın da yolu olarak düşünülebilmektedir. İnsan, doğası gereği sanat yapma eğilimindedir. Sanatsal belirtiler insan yaşamında formal bir eğitim olmaması durumunda dahi dışa vurum olarak bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde farklı alanlarda kendini gösterebilmektedir (Artut, 2013: 105). Sanat, kendini gösterebilmek için sanatçı, sanat ürünü ve izleyiciye ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç ise "insanın bir zamanlar yaşamış olduğu duyguyu, kendinde canlandırdıktan sonra, aynı duyguyu başkalarının da hissedebilmesi için hareket, ses, çizgi, renk veya kelimelerle belirlenen biçimlerle ifade etme ihtiyacından sanat ortaya çıkmıştır (Tolstoy, 1996 Akt. Yolcu, 2009: 3)."

Sanat ile ilgili aktarılan bu görüşler, sanat eğitimi ile birlikte düşünülecek olursa sanat eğitiminin bireye sunduğu kendini bilinçli bir şekilde ifade edebilme becerisinin önemini göstermektedir. Fakat bugünün çok yönlü sanat dünyasını anlamak için sanat eğitimi daha geniş bir çerçeveden değerlendirmek gerekmektedir. Sanat eğitimi, okul öncesi dönemden başlayarak ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kurumlarında bireylere sanatın çeşitli dallarında bilgi ve beceri kazandırma amacını temel alan bir eğitim sürecini içermektedir. Bu eğitim aynı zamanda bireyin süreç içerisinde yaratıcılık gelişimini, estetik algısının güçlenmesini ve duyarlılık kazanımını desteklemektedir. Sanatsal yeteneklerin kazanılmasının yanı sıra diğer tüm gelişim alanlarını da önemli bir şekilde etkileyen sanat eğitimi, genel eğitimin içerisinde de temel bir yapı taşı konumundadır. Yolcu, örgün ve yaygın eğitim içindeki sanat eğitimi "kişinin duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir düzeye ulaştırmak ve bu düzeyde bir anlatıma ulaştırabilmek amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümü" olarak ifade etmektedir (Yolcu, 2009: 90).

2.2. Türkiye’de Sanat Eğitimi

Türkiye’de sanat eğitimi, zengin geçmişi ile Osmanlı İmparatorluğu’ndan bugüne kadar uzanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu’nda başlangıçta sanat eğitimi, hat, tezhip, minyatür ve mimari dekorasyon gibi geleneksel el sanatları üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu dönemdeki sanat eğitimi, büyük ölçüde usta-çırak ilişkisi içerisinde yürütülmüştür. Sanat eğitiminin bu dönemde planlı bir eğitim sistemi içerisinde ilk kez askeri okullarda başladığı ve daha sonrasında sivil okullardaki programlara dahil edildiği görülmektedir (Özsoy, 2016: 2). Askeri okullarda yetişmiş ve askerlik mesleğinin yanı sıra resim sanatıyla uğraşarak bu alanda yetkinlik kazanmış olan asker ressam, Türk resim sanatının batılı anlamda gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Sanat eğitiminin Osmanlı’daki ilk örneklerine, daha çok askerî alanlara yönelik yetişmiş bireyler kazandırmak amacıyla kurulan Mühendishane-i Bahr-i Hümayun, Mühendishane-i Berri-i Hümayun ve Mekteb-i Fünun-ı Harbiye gibi kurumlarda rastlanmaktadır (Erbay, 2013: 110).

Osmanlı İmparatorluğu’ndan Cumhuriyet’e uzanan sanat eğitimi süreci boyunca batılı tarzda sanat anlayışının benimsenmesine ve modern eğitimin başlamasına öncülük eden adımlardan birisi de Sanayi-i Nefise Mektebi’nin kurulması ile gerçekleşmektedir. Osman Hamdi Bey tarafından 1883 yılında kurulan ve Türkiye’de sanat eğitiminin gelişiminde önemli bir yere sahip olan Sanayi-i Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Akademisi) ile birlikte, sanat eğitimi askeri çevrelerin dışına çıkarak sivilin de erişimine açılmış ve askeri ressamın yerini zamanla sivil sanatçı almaya başlamıştır (Erbay, 2013: 113). Güzel Sanatlar Akademisi bünyesinde, resim, mimarlık ve heykel bölümlerinde hem kuramsal hem de uygulamalı sanat eğitimi sunulmuştur. Eğitim kadrosunun büyük ölçüde yabancı uzmanlardan oluştuğu bu yapıda, özellikle insan anatomisi, doğa çizimi, perspektif ve yağlıboya teknikleri gibi konulara ağırlık verildiği dikkat çekmektedir. Sadece erkek öğrencilerin sanat eğitimi alabildiği Sanayi-i Nefise Mektebi’ne ek olarak Ressam Mihri Müşfik Hanım öncülüğünde kadınlara Güzel Sanatlar Eğitimi vermeyi amaçlayan İnas (Kız) Sanayi-i Nefise Mektebi kurulmuştur (Ciddi, 2018: 63). Toplumsal gelişmeler ve değişen dönem şartları ile birlikte bu eğitim kadın erkek ayrımı olmadan tek bir çatı altında ortak verilerek devam etmiştir.

Türkiye’de Cumhuriyetin ilan edilmesi ile birlikte ülkedeki kalkınma hareketleri içerisinde diğer pek çok alanda olduğu gibi eğitim alanında da önemli değişimler ve

gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle bu dönem içerisinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitime büyük önem verdiği görülmektedir. Bu doğrultuda 1924 yılında Atatürk tarafından Türkiye'ye davet edilen Amerikalı eğitimci John Dewey'den eğitim sistemini geliştirmek amacıyla "Türk Eğitim Sistemi-Türk Maarifi" hakkında kapsamlı bir rapor hazırlaması istenmiştir (Artut, 2013: 126). John Dewey'in hazırladığı bu raporda resim ve iş atölyelerinin donanımlı bir şekilde okullarda kurulması gerektiğine, yükseköğrenime devam etmeyecek olan öğrenciler için bilgi ve beceri kazanımına yönelik iş eğitiminin (el işi) verilmesinin önemine ve kişisel ve toplumsal yarar açısından kişilerin yetenek gelişiminin desteklenmesi gerektiğine yer verilmiştir (Yolcu, 2009: 99). Türkiye'deki eğitim sistemini geliştirmeye yönelik atılan adımların sonucunda 1926 yılında Ankara'da açılan Gazi Orta Öğretmen Okulu'nun (Gazi Eğitim Enstitüsü) bünyesine 1932 yılında Resim-İş Bölümü eklenmesi ile Türkiye'de nitelikli resim öğretmenleri ve sanatçıların yetiştirilmesine katkıda bulunulmuştur (Altinkurt, 2005: 4). Aynı yıl içerisinde, sanatı halka ulaştırmak ve bilinçli bir sanat anlayışı geliştirebilmek amacıyla kurulan Halk Evleri, Anadolu'nun birçok köyüne kadar ulaşarak çeşitli sanat etkinlikleri düzenlenmesini sağlamıştır (Altinkurt, 2005: 4).

Türkiye Cumhuriyeti'nin erken dönemlerinde kurulan Köy Enstitüleri, Türkiye'nin toplumsal dönüşümünde ve kalkınmasında önemli bir rol oynamıştır. Kartal'a göre, eğitim yoluyla kırsal bölgelerdeki cehalet ve geri kalmışlık sorunlarına çözüm yolu sağlamak ve bu bölgelerde sosyal ve ekonomik kalkınmayı iyileştirmek amacıyla Köy Enstitüleri kurulmuştur. Enstitüler, köylerdeki yetenekli gençleri hem teorik hem de pratik eğitimle donatarak kendi köylerine öğretmen olarak tekrar gönderen kapsamlı bir dönüşüm başlatmıştır. Bu sistem sayesinde müzik, resim ve el işinin yanı sıra okuryazarlık oranının artırılması, modern tarım tekniklerinin yaygınlaştırılması ve kırsal kesimlerde yaşayanların daha bilinçli bireyler haline gelmesi hedeflenmiştir (Kartal, 2014: 24-25).

1952 yılında resim dersi seçmeli ders olarak ilk defa lise programlarına dâhil edilmiş ve 1956 yılında iki saatlik resim, müzik ve yabancı dil dersleri yine seçmeli olarak lise müfredat programında görülmüştür (Artut, 2013: 126). Türkiye'de hem liseler hem de üniversitelerde Sanat Eğitimi dersleri zamanla artış göstermiştir. 1990 yılında açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, yetenekli öğrencilerin yaratıcılıklarını, yapıcı düşünme becerilerini ve yorumlama yeteneklerini geliştirmeye odaklanarak

resim-heykel, müzik ve sahne-görüntü sanatları gibi çeşitli bölümler ile Türkiye’de sanat eğitimi zenginleştirilmiştir (Altinkurt, 2005: 7).

1990’lı yıllarda Türkiye’deki sanat eğitimi programları, önemli bir dönüşüm süreci yaşamıştır. 1991 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nın ilköğretim kurumları için hazırladığı yeni bir Resim-İş Dersi Öğretim Programı 1992-1993’te uygulamaya konulmuş fakat daha sonrasında “Görsel Sanatlar” adıyla güncellenerek 2006-2007’de tekrar değiştirilmiştir (Yolcu, 2009: 101).

1990’lı yılların ortalarında, eğitim fakültelerinde yapılan yapısal düzenlemelerle birlikte Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi programları, Güzel Sanatlar Eğitimi çatısı altında yeniden organize edilmiştir. Bu dönemde gerçekleştirilen yeniden yapılanma süreci, eğitim sisteminin geliştirilmesine yönelik çeşitli projelerle desteklenmiştir. Günümüzde Türkiye’de sanat eğitimi sadece Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi bölümleriyle sınırlı değildir. Üniversitelerin Güzel Sanatlar Fakülteleri, Sanat ve Tasarım Fakülteleri gibi çeşitli fakültelerde Resim, Heykel, Grafik Tasarım, Fotoğraf, Seramik ve Cam, Baskı Sanatları, Film Tasarımı, Animasyon gibi birçok alanda sanat eğitimi verilmektedir. Bu programlar, çeşitli sanat disiplinlerinde hem kuramsal hem de uygulamalı eğitim vererek nitelikli öğrencilerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Ancak Resim-İş Eğitimi bölümleri, sanat eğitimi sürecinde sanatsal uygulamaların yanı sıra sanat eğitimi öğreticiliğini de bünyesinde barındırması nedeniyle önemli bir yere sahiptir.

2.2.1. Resim-İş Eğitimi Bölümlerinde Sanat Eğitimi

Türkiye’de Resim-İş Eğitimi sürecinde, 1926’da Gazi Orta Öğretmen Okulu’nun kurulması ve 1932’de Resim-İş Eğitimi bölümünün eklenmesiyle önemli bir döneme girilmiştir. İsmail Hakkı Tonguç vizyonu ile hayata geçirilen bu bölüm, resim-iş öğretmeni yetiştirme görevinde kurumsal bir yapıya kavuşturulmuş ve bu alandaki yetki Güzel Sanatlar Akademisi’nden Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Eğitimi bölümüne geçmiştir (Ciddi, 2019: 64). 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 1981’de yürürlüğe girmesiyle, Türkiye’deki tüm üniversiteler YÖK çatısı altında toplanarak, sanat eğitimi veren kurumlar da dahil olmak üzere yükseköğretim kurumlarında yeni düzenlemeler yapılması sağlanmıştır (Akbaş, 2023: 7059). Bu yeni düzenlemelerin sonucunda, eğitim enstitülerindeki eğitim süresi 3 yıldan 4 yıla yükseltilmiş, ayrıca büyük şehirlerde bulunan üniversitelerin Resim-İş Eğitimi

bölgelerine “Resim, Grafik, Heykel, Tekstil, Seramik” gibi daha kapsamlı anasanaat dalları açılırken, diğer üniversitelerde de “Resim, Grafik” veya “Heykel, Geleneksel Sanatlar” gibi anasanaat atölyeler eklenmiştir (Özsoy, 2007: 80). Bunun sonucunda sanata eğitimi sürecinde öğrenciye sunulan eğitim seçenekleri çeşitlilik kazanarak eğitim süreci zenginleştirilmiştir. Bu durum daha nitelikli bir sanata eğitimi ve donanımlı eğitimcilerin yetişmesine öncülük etmiştir.

Resim-İş Eğitimi programının güncel ders içerikleri, teknolojiadaki gelişmeler, sanata anlayışındaki değişimler ve eğitim bilimlerindeki ilerlemelerle paralel olarak öğrencilere geniş bir yelpaze sunmaktadır. Altı yarıyıl süren Anasanaat Atölye dersleri, üniversitelerin imkanlarına göre düzenlenerek “Resim, Grafik Tasarımı, Heykel, Tekstil Tasarımı, Seramik, Geleneksel Türk Sanatları, Özgün Baskiresim, Endüstriyel Tasarım ve Fotoğraf” gibi çeşitli alanlardan oluşmaktadır (YÖK, 2019: 7-8). Öğrenciler, anasanaat atölyelerinin yanı sıra seçmeli sanata dersleri de alarak farklı sanata dalları hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Öğretmen yetiştiren bu programda, sanata derslerinin yanında psikoloji ve pedagoji içeriklerine sahip derslere de yer verilmektedir. Derslerin genel dağılımı ise %33 mesleki, %50 alan eğitimi ve %17 genel kültür şeklindedir. Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı’nın 8 yarıyıl dersleri şu şekildedir:

- 1.Yarıyıl: Eğitime Giriş, Eğitim Felsefesi, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi 1, Yabancı Dil 1, Türk Dili 1, Bilişim Teknolojileri, Temel Tasarım 1, Desen 1.
2. Yarıyıl: Eğitim Psikolojisi, Eğitim Sosyolojisi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2, Yabancı Dil 2, Türk Dili 2, Temel Tasarım 2, Desen 2, Perspektif, Sanata Tarihine Giriş.
3. Yarıyıl: Öğretim Teknolojileri, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Seçmeli 1 (3 ders), Görsel Sanatlar Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Anasanaat Atölye 1, Seçmeli Sanata Atölye 1, Batı Sanata Tarihi.
4. Yarıyıl: Türk Eğitim Tarihi, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Seçmeli 2 (3 ders), Görsel Sanatlar Öğretim Programları, Anasanaat Atölye 2, Seçmeli Sanata Atölye 2, Çocukta Sanatsal Gelişim.
5. Yarıyıl: Sınıf Yönetimi, Eğitimde Ahlak ve Etik, Seçmeli 3 (3 ders), Anasanaat Atölye 3, Seçmeli Sanata Atölye 3, Türk Sanata Tarihi, Görsel Sanatlar Öğretimi 1.

6. Yarıyıl: Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Seçmeli 4 (2 ders), Anasanat Atölye 4, Seçmeli Sanat Atölye 4, Müze Eğitimi, Görsel Sanatlar Öğretimi 2, Çağdaş Sanat.

7. Yarıyıl: Öğretmenlik Uygulaması 1, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Seçmeli 5 (3 ders), Anasanat Atölye 5, Seçmeli Sanat Atölye 5.

8. Yarıyıl: Öğretmenlik Uygulaması 2, Okullarda Rehberlik, Seçmeli 6 (2 ders), Topluma Hizmet Uygulamaları, Anasanat Atölye 6 ve Seçmeli Sanat Atölye 6.

Resim-İş Eğitimi programını tamamlayan öğrenciler, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul ve liselerde görsel sanatlar öğretmeni olarak görev alabilmektedir. Ayrıca, akademik kariyerlerine devam etmek isteyenler için yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik gibi lisansüstü eğitim programları da mevcuttur. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen ve üniversitelerin Resim-İş Öğretmenliği bölümlerinde uygulanan 8 yarıyıllık ders programının güncel içeriği Şekil 2.1.'de yer almaktadır. Programdaki seçmeli dersler okulların atölye ve öğretim elemanı imkânlarına göre çeşitlilik göstermektedir.

I. Yarıyıl					II. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Eğitime Giriş	2	0	2	3	Eğitim Psikolojisi	2	0	2	3
Eğitim Felsefesi	2	0	2	3	Eğitim Sosyolojisi	2	0	2	3
Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2	3	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2	3
Yabancı Dil 1	2	0	2	3	Yabancı Dil 2	2	0	2	3
Türk Dil 1	3	0	3	5	Türk Dil 2	3	0	3	5
Bilgi Teknolojileri	3	0	3	5	Temel Tasarım 2	2	4	4	5
Temel Tasarım 1	2	4	4	5	Desen 2	1	2	2	3
Desen 1	1	2	2	3	Perspektif	2	0	2	2
Toplam	17	6	20	30	Toplam	18	6	21	30

III. Yarıyıl					IV. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	3
Öğretim İlk ve Yöntemleri	2	0	2	3	Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
Seçmeli 1	2	0	2	4	Seçmeli 2	2	0	2	4
Seçmeli 1	2	0	2	3	Seçmeli 2	2	0	2	3
Seçmeli 1	2	0	2	4	Seçmeli 2	2	0	2	4
Görsel Sanatlar Öğretimi ve Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3	Görsel Sanatlar Öğretim Programları	2	0	2	3
Anasartat Aklıye 1	1	4	3	4	Anasartat Aklıye 2	1	4	3	4
Seçmeli Sanat Aklıye 1	1	2	2	3	Seçmeli Sanat Aklıye 2	1	2	2	3
Bah Sanatı Tarihi	2	0	2	3	Çocukta Sanatsal Gelişim	2	0	2	3
Toplam	16	6	19	30	Toplam	16	6	19	30

V. Yarıyıl					VI. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Sanat Yönetimi	2	0	2	3	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	3
Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	3	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	3
Seçmeli 3	2	0	2	4	Seçmeli 4	2	0	2	4
Seçmeli 3	2	0	2	3	Seçmeli 4	2	0	2	4
Seçmeli 3	2	0	2	4	Anasartat Aklıye 4	1	4	3	4
Anasartat Aklıye 3	1	4	3	4	Seçmeli Sanat Aklıye 4	1	2	2	3
Seçmeli Sanat Aklıye 3	1	2	2	3	Müze Eğitimi	2	0	2	3
Türk Sanatı Tarihi	2	0	2	3	Görsel Sanatlar Öğretimi 2	3	0	3	3
Görsel Sanatlar Öğretimi 1	3	0	3	3	Çağdaş Sanat	2	0	2	3
Toplam	17	6	20	30	Toplam	17	6	20	30

VII. Yarıyıl					VIII. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5	10	Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5	10
Özel Eğitim ve Kayırcama	2	0	2	3	Okularda Rehberlik	2	0	2	3
Seçmeli 5	2	0	2	4	Seçmeli 6	2	0	2	4
Seçmeli 4	2	0	2	3	Toplama Hizmet Uygulamaları	1	2	2	3
Seçmeli 5	2	0	2	4	Seçmeli 6	2	0	2	4
Anasartat Aklıye 5	1	4	3	4	Anasartat Aklıye 6	1	4	3	4
Seçmeli Sanat Aklıye 5	1	2	2	2	Seçmeli Sanat Aklıye 6	1	2	2	2
Toplam	12	12	18	30	Toplam	11	14	18	30

Genel Toplam		T	U	K	AKTS	SAAT	YÜZDE
Meslek Bilgisi	44	12	50	86	56	33	
Genel Kültür	26	2	27	42	28	17	
Alan Eğitimi	54	48	78	112	102	50	
Toplam	124	62	155	248	186	100	

Şekil 2.1. Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı (YÖK, 2019: 2).

2.3. Dijital Sanat

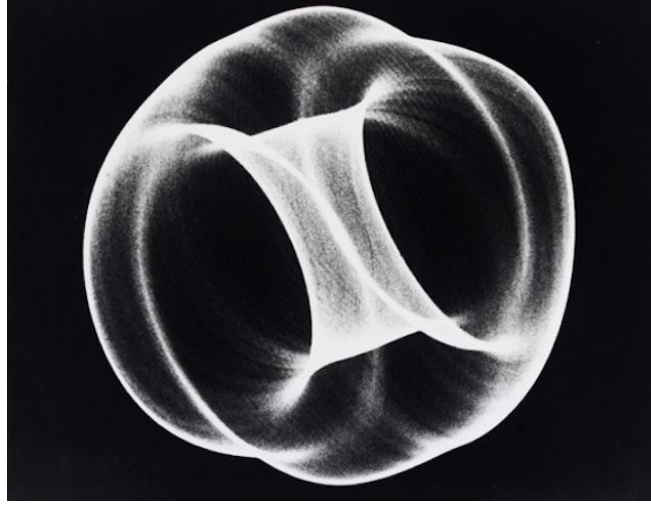
Dijital sanat, sanat eserlerinin yaratım sürecinde dijital teknolojilerin kullanıldığı bir sanat türü olarak bilinmektedir. Sanat tarihi boyunca, duyu ve düşüncelerin aktarımı için pek çok farklı sanatsal ifade biçiminin ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu ifade biçimleri, zamanla öncü sanatçıların liderliğinde popülerlik kazanarak sanatsal akımlara dönüşmüştür. Bu akımlar, genellikle ortaya çıktıkları dönemin mevcut sanatsal kabullerine aykırı veya bir tepki niteliğinde gelişim göstermiştir. Bu durum, değişen dünya ve toplumsal ilerlemelerle bağlantılı olarak yenilikçi bir ifade arayışının sonucu olarak değerlendirilebilir. Teknolojinin hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmesiyle, dijital teknoloji de sanat alanında bir ifade aracı olarak kendine kalıcı bir yer edinmiştir.

2005 yılında Digital Art Practices & Terminology Task Force (DAPTTF) tarafından hazırlanan Dijital Sanat ve Baskı Sözlüğü'ne (Glossary of Digital Art and Printmaking) göre, "Bir veya birden fazla dijital süreç veya teknoloji ile oluşturulmuş sanat." olarak dijital sanat tanımlaması yapılmıştır (Johnson ve Shaw, 2005: 10). Bu tanım, sanat ve teknoloji arasındaki etkileşimi vurgulamasının yanı sıra dijital sanatın geniş bir yelpazeyi kapsadığını göstermektedir.

Bilgisayarın temel araç olduğu, soyut eserlerin üretildiği bir sanat formu olarak dijital sanat, teknolojik araçlar sayesinde sanatçılara çeşitli ifade biçimleri sunarak yaratıcılıklarını genişletebilecekleri bir ortam sağlamaktadır (Ak, 2013: 919). Günümüzde yaygın şekilde kullanılmakta olan dijital resimler, illüstrasyonlar, animasyonlar, 3D modelleme, video sanatı, dijital filmler, artırılmış gerçeklik (AR), sanal gerçeklik (VR) ve benzersiz dijital varlıklar olan NFT'ler (Non-Fungible Token) dijital sanat alanındaki bazı örnekler arasında gösterilebilir. Ayrıca bugün yapay zekâ tarafından oluşturulan sanat eserleri de bu örnekler arasında yer alabilir.

Paul'un analizine göre, dijital teknolojinin hızlı evrimiyle birlikte yeni medya sanatı da sürekli olarak kendini yeniden tanımlamıştır. Bu süreçte başlangıçta "bilgisayar sanatı" ve "çoklu ortam sanatı" gibi terimler kullanılırken, zamanla "yeni medya" ve "etkileşimli sanat" gibi daha kapsayıcı tanımlara geçilmiştir. Bu terimler, başlangıçta dijital teknolojiyi kullanan tüm sanatsal üretimleri ifade ederken, günümüzde yeni medyanın farklı yönlerini ve alt dallarını tanımlamak için kullanılmaktadır (Paul, 2003 Akt. Kıvrak ve Özkartal, 2022: 195).

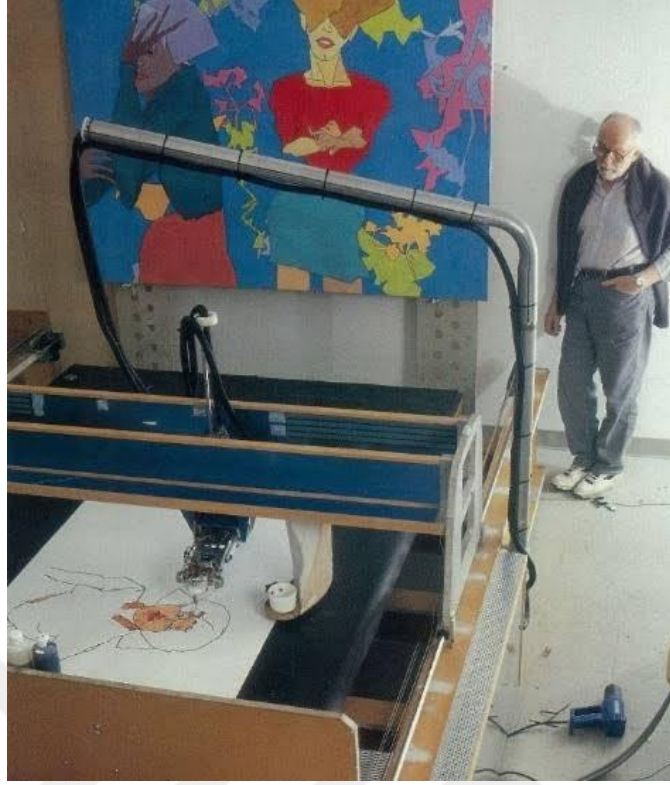
Yıldırım'a göre dijital sanatın ortaya çıkışını hazırlayan temel faktörler sanayileşme çağı, modern yaşamın yükselişi ve fotoğraf teknolojisindeki ilerlemelerden oluşmaktadır. 1950'lerin ortalarında ABD'de başlayan ilk dijital sanat denemeleri, bazı sanayi kuruluşları ve üniversitelerin bilgisayar çalışmalarıyla şekillenmiş, kısa sürede küresel bir harekete dönüşerek Güney Amerika, Kanada, Japonya ve Avrupa'da yaygınlaşmıştır (Yıldırım, 2019, 324). Dijital sanatın temellerinin atılmaya başlandığı dönemde, bu alanın ilk öncülerinin teknoloji ve sanatı birleştirerek yeni bir ifade biçimi oluşturdukları görülmektedir. Amerikalı matematikçi ve sanatçılardan Ben Laposky ve Herbert W. Franke gibi sanatçılar, dalga formlarından elektronik görüntüler yaratarak Soyut Geometrik Resim, Kübizm, Senkronizm ve Fütürizm gibi avangart akımlardan ilham almışlardır (Sağlamtimur 2010: 219).

Şekil 2.2. Ben Laposky, Oscillon 40, 1952.

20. yüzyılın ortalarından itibaren bilgisayar teknolojisinin gelişimiyle birlikte dijital sanat da hızla ilerlemeye başlamıştır. Dijital sanatın bu dönemi, sanat ve teknolojiyi birleştirerek geleneksel sanatı dönüştürmeye çalışan öncü sanatçılar ve kurumlar tarafından önemli ölçüde şekillendirilmiştir. 1960'larda Alman Stuttgart Teknik Yüksek Okulu, bilgisayar sanatını ilk kez New York'daki Howard Wise Gallery'de sergilemesinin ardından bu sanat alanı Avrupa'da kendine yer edinerek, 1968'de Londra'daki Çağdaş Sanatlar Enstitüsü (ICA) bünyesinde Avrupa'nın ilk bilgisayar sanatı sergisi açılmıştır (Çizgen, 2007 Akt. Sağlamtimur, 2010: 219). Bu sergiler, bilgisayar teknolojisinin sadece bilimsel veya çeşitli endüstriyel amaçlarda değil, aynı zamanda sanatsal ifade için de kullanılabileceğini göstermiştir.

Bilgisayar sanatının sınırlarını zorlayan ve yapay zekanın yaratıcılık potansiyelini gözler önüne seren en önemli örneklerden biri, sanatçı Harold Cohen tarafından geliştirilen "AARON" adlı yapay zeka programıdır. 80'lerde resim kariyerini bırakarak bilgisayar programlamaya yönelen Harold Cohen, kendi sanatsal kompozisyon kurallarını bilgisayara "öğretme" hedefiyle geliştirdiği Aaron programıyla sıra dışı bir bilgisayar sanatı eseri yaratmış ve başlangıçta büyük bilgisayarlarda çalışılan bu yapay zeka programı, zamanla gelişerek günümüzde dizüstü bilgisayarlarda kullanılabilir hale gelmiş ve kendi kendine resim yapabilme yeteneği kazanmıştır (King, 2002: 4-5). Şekil 2.3.'de Harold Cohen ve Aaron'un fotoğrafı yer almaktadır.

Şekil 2.3. Harold Cohen ve Aaron, 1974

1990'lardan günümüze, hızla gelişen dijital sanat alanı önemli değişimler geçirdi. 1990'ların başlarında dijital etkileşimli sanat, genel sanat dünyasında hala oldukça yeni bir alandı ve birçok sanatçı eserlerini üretmek için kendi donanım ve yazılım arayüzlerini geliştirdi. Yeni milenyumda, kullanıma hazır sistemler giderek daha fazla ortaya çıkmaya başladı ve dijital sanatın yaratılmasının temelini genişletti (Paul, 2016: 6).

90'lı yılların ortalarından itibaren internetin yaygınlaşması, sanatsal ifade için yepyeni bir alan açmış ve sanal dünyanın sınırsızlığı sayesinde geleneksel sanatın kısıtlamalarından uzak, özgür ve sansürsüz bir ortam sunarak günümüzde binlerce sanatçının, kişisel web siteleri, çevrimiçi müzeler, sanat portalları ve sanat galerileri gibi çeşitli platformlar aracılığıyla sanat eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilmesini kolaylaştırmıştır (Türkmenoğlu, 2014: 93).

2000'li yıllardan sonra dijitalleşme, sanatı ve özellikle karikatür gibi görsel sanatları derinden etkilemeye başlamasının yanı sıra bilgi teknolojilerinin de yaygınlaşmasıyla birlikte, medya araçlarını kullanan sanatçıların sayısı artmış ve dijital sanat, vektör grafikleri, çizim tabletleri ve fotoğraf manipülasyonu gibi tekniklerle daha da yaygınlık kazanmıştır (Atan vd., 1988: 3). Sanatçılar, dijital araçlarla daha yenilikçi, dinamik ve etkileşimli eserler üretirken, aynı zamanda geniş kitlelere eserlerini gösterebilme imkanı bulmuşlardır.

2005 yılından itibaren, sosyal medya olarak bilinen platformların hızla popülerlik kazanması ve uygun fiyatlı teknolojiye erişimin artması, “kendin yap” (DIY) ve “başkalarıyla yap” (DIWO) akımlarının güçlenmesine yol açmıştır (Paul, 2016: 6). Sosyal medya, sadece bireysel yaratıcılığı değil, dijital dünyada başkalarıyla işbirliği yaparak oluşturulan kolektif çalışmaların gerçekleştirilebileceği bir alan yaratmıştır. Bu durum, özellikle sanat, tasarım ve yazılım geliştirme gibi yaratıcılığın ön planda olduğu yeni bir dönemin başlamasına öncülük etmiştir.

Sanat, insanlık tarihinin en güçlü ifade biçimlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatın geleneksel sanat formlarından dijital dünyanın sınırsız imkanlarına doğru evrilmesi, dijital sanatın bu süreçteki gelişimini, sanat üzerine yapılan tanımlamaları ve nasıl algılandığını önemli ölçüde etkilemiştir. Teknoloji ve sanatın birleşimiyle geleneksel sanat anlayışının sınırlarını aşarak yenilikçi bir alan yaratan dijital sanat, kendine özgü nitelikleriyle birçok yönden geleneksel sanattan ayrılmaktadır. Dijital sanat, geleneksel sanattan farklı olarak hareketli görüntü, ses ve etkileşimli tasarımlar kullanarak insanlar üzerinde derin bir etki yaratan deneyimler sunarken, sadece görsel duyu organına değil, aynı zamanda işitsel olarak da izleyicisiyle etkileşime girebilmektedir (Vargün, 2023: 51). Bu durum, izleyicinin esere olan ilgisini artırarak, hem sanat deneyimini zenginleştirebilir hem de daha öznel hale getirebilmektedir.

Sanatsal üretim süreci düşünüldüğünde, geleneksel sanat yöntemlerinin kısıtlamalarına kıyasla dijital sanat, sanatçılara kendilerini ifade etmek için daha çeşitli imkanlar sunabilmektedir. Çünkü geleneksel sanatta kullanılan tuval ve fırça gibi araçların rolü ne ise, dijital sanatta da bilgisayar o konumda yer alırken, bilgisayar aynı zamanda sanatçının yaratıcılığına eşlik eden hatta eserleri yaratırken sanatçıyla birlikte düşünen ortak bir yaratıcıdır (Sağlamtimur, 2010: 217). Bu durum, dijital sanatın sağladığı ifade olanaklarını geleneksel sanata kıyasla sınırsız denebilecek bir noktaya taşımaktadır. Özellikle yapay zeka, artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik gibi teknolojiler, dijital sanatın kendini ifade etme yollarını daha da çeşitlendirmektedir. Bu çeşitlilik içerisinde oluşturulan her sanat ürününün bir sanat eseri olup olmadığı ise günümüzde halen bir tartışma konusu olarak varlığını sürdürmektedir. Vargün’e göre, bir sanat eserinin geleneksel sanat açısından kabul görmesi için müze ya da galerilerde sergilenmiş ve sanat otoritelerinin onayından geçmiş olması gerekmektedir. Fakat NFT platformlarının ortaya çıkışı ile bu süreç değişime uğramıştır (Vargün, 2023: 51).

NFT gibi yeni teknolojik alanlar, sanat eserlerinin koleksiyonluk ve sahiplik gibi kavramlarını yeniden şekillendirmiştir.

Sanatın evrensel dilinde, geçmişten günümüze kadar zamana meydan okuyan birçok eser bulunmaktadır. Bu eserlerin yaratılmasında, sanatçının fiziksel yetenekleri, kullanılan boya malzemelerinin katmanlar arası kuruma süreleri ve bazı hataların geri dönüşü olmayan sonuçlar doğurabilmesi gibi birçok etken rol oynamıştır. Ancak dijital teknolojilerin sanat alanına girişinin, üretim sürecini kökten değiştirerek yeni bir dönem başlattığı düşünülmektedir. Bu bağlamda, geleneksel sanat teknikleri ile eser üretimi, sanatçıların uzun zaman ve yoğun çaba harcamasını gerektirirken, dijital sanatın sağladığı zaman ve üretkenlik açısından verimlilik, sanatçılar için fikirlerini hayata geçirme sürecini önemli ölçüde kısaltmış ve bu gelişme siber sanat alanındaki ilerlemelerin hızlanmasında da belirleyici bir rol oynamıştır (Türkmenoğlu, 2014: 89).

Dijital sanat, sosyal medya platformları ve çeşitli sanal galeriler aracılığıyla küresel çapta giderek daha fazla yaygınlık kazanmaktadır. Sanatçılar, bu dijital mecralar sayesinde eserlerini kolaylıkla sergileyebilmekte ve kısa sürede geniş kitlelere ulaştırabilmektedir. Son yıllarda blockchain ve NFT teknolojilerinin ortaya çıkışı ve yükselişiyle birlikte dijital sanat, yepyeni bir boyut kazanmıştır. Blockchain teknolojisi sayesinde dijital sanat eserlerinin özgünlüğü doğrulanabilir hale gelmiş, NFT'ler aracılığıyla ise bu eserler günümüz dünyasında özgünlük ve sahiplik niteliği kazanarak koleksiyon değeri taşımaya başlamıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda dijital sanat, hızla gelişen ve dinamikliğini koruyan bir sanat formu olarak öne çıkmaya devam etmektedir.

2.4. Kripto Sanat

Teknolojinin hızlı ilerleyişi, sanat dünyasında da önemli dönüşümlere öncülük etmektedir. Dijital sanatın geleneksel sanat anlayışını yenilen şekillendirmesi, sanatçılara kendilerini ifade etmek için yeni ve sınırsız olanaklar sunmaktadır. Özellikle son yıllarda kripto para birimlerinin yükselişiyle birlikte, dijital sanatın önemli bir parçası haline gelen kripto sanat ve onun ayrılmaz bir unsuru olan Non-Fungible Token (NFT) kavramları, sanat dünyası etkileyen bir yenilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Kripto” terimi, kökenini “kriptografi” kelimesinden almakta olup, Türk Dil Kurumu’nun tanımına göre “saklı yazı” anlamına gelmektedir (TDK, 2025). Bu ifade,

genellikle Ethereum ve Bitcoin gibi bağımsız, güvenli ve kimliksiz işlemleri mümkün kılan kripto paralarla yakından ilişkilendirilmektedir. Tamamen dijital bir varlık olarak doğan ve yine dijital ortamda işlem gören bu paraların ilk ve en bilinen örneği ise Bitcoin'dir (Düzenli ve Perdahçı, 2024: 19). Ancak “kripto” kavramı, yalnızca dijital para birimlerini değil, aynı zamanda dijital varlıkların güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılan matematiksel şifreleme yöntemlerini de kapsamaktadır.

Kripto sanat, son yıllarda ortaya çıkan ve sanatçıların çoğunlukla sabit ya da hareketli görsellerden oluşan eserlerini, blockchain teknolojisi yardımıyla bir kripto sanat platformu veya kendi dijital ortamları üzerinden yayınladıkları yeni bir sanatsal akımdır (Franceschet vd., 2021: 402). Kripto sanat akımının asıl değeri, dijital bir görsele gerçek bir sanat eseri statüsü kazandırarak, blockchain teknolojisi sayesinde eşsiz, kalıcı ve koleksiyonluk bir nitelik taşımasında saklıdır (Oduncu, 2022:197).

Kripto sanatın temel özelliği, eserlerin Non-Fungible Token (NFT) adı verilen, özel dijital tokenlar/jetonlar aracılığıyla temsil edilmesidir. Türkçeye çevrildiğinde “Takas Edilemeyen Jeton” veya Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından belirlenen şekliyle “Nitelikli Fikri Tapu” anlamına gelmektedir (CBDDO, 2025). NFT'lerin bu “takas edilemez” özelliği, kendisiyle aynı değere sahip herhangi bir tokenla değiştirilemez olduğunu, dolayısıyla her bir dijital tokenin benzersizliğini ifade eder.

Blok zincirine kaydedilen benzersiz dijital öğelere NFT denir ve bu öğeler, dijital dünyadaki herhangi bir özgün içeriğin (resim, video, müzik parçası vb.) kime ait olduğunu göstermektedir (Opensea, 2025). Bu sayede NFT'ler, tıpkı bir fiziksel sanat eserinin orijinalliğinin kabul görmesi gibi, dijital varlıkların da sahiplik belgesi kazanmasını sağlar.

Blokszincir ve akıllı sözleşmeler, NFT'lerin güvenlidir ve izlenebilir olmasını sağlayan önemli etkenler olarak bilinmektedir. Sanatçıların oluşturduğu bir sanat eseri NFT olarak kaydedildiğinde, o eserin oluşturulma tarihi, sanatçısı ve daha önceki sahiplik geçmişi gibi her türlü bilgi blokszincire kalıcı olarak kaydedilmektedir. Dağıtılmış bir veri tabanı olan blokszincir, bir ağ üzerinde şifrelenmiş verileri etkin şekilde yöneterek, sunduğu güvenlik önlemleri sayesinde olası risklere karşı koruma sağlarken, aynı zamanda verilere kolay erişim imkanı sunmaktadır (Kanat, 2022: 15). Doğan'a göre blokszincirin ana işlevi, dijital verileri değiştirilemez “bloklar” halinde

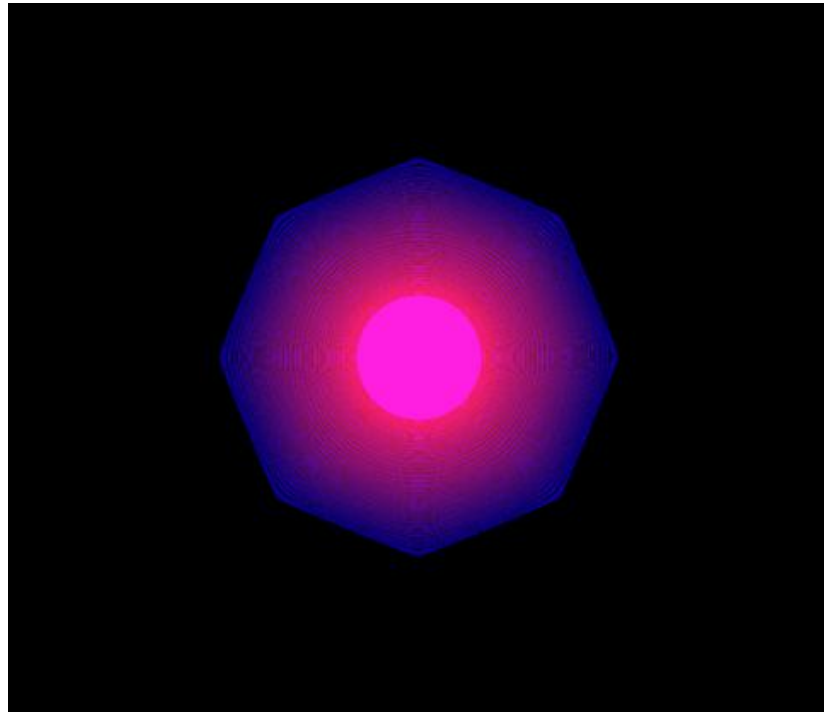
düzenlemektir. Veriler ile dolan bloklar kitlenir ve özel kodlarla birbirine bağlanarak zincir yapısını oluşturur. Bu zincirdeki veri değiştirilemez ve yetkisiz erişime kapalıdır. Ağdaki her katılımcı bir “düğüm”dür ve ağ sürekli güncellenmektedir. Blokzincirdeki her değer birimi ise “token” olarak adlandırılır. Tokenler kendi blokzincirlerine sahip olmayıp, mevcut kripto paraların zincirlerini kullanırlar ve bu sayede alınıp satılabilmektedirler (Doğan vd., 2022: 3). Akıllı sözleşmeler (smart contracts) ise blokzincir ağında çalışan ve önceden tanımlanmış kurallara sahip bilgisayar kodlarıdır (Tanrıverdi ve ark., 2019: 205). Blok zincir temelli akıllı sözleşmeler sayesinde, dijital sanat eserlerinin veya NFT’ler gibi benzersiz dijital varlıkların kime ait olduğu güvenli bir şekilde kaydedilir (Kapl, 2023: 13). NFT’nin içindeki akıllı sözleşme, sahibine NFT ile doğrudan bağlantılı olan dijital dosyanın kime ait olduğunu ve bu dosyanın başkalarına nasıl aktarılabilceğini yönetmesine yardımcı olmaktadır (Radermecker ve Ginsburgh, 2023: 2). Akıllı sözleşmeler aynı zamanda, birbirlerini tanımayan yabancı taraflar arasında güvenli bir alışveriş imkanı sunmaktadır (Wang vd., 2021 : 4) Taraflar arasında güvenilir bir köprü görevi gören bu sözleşmeler, üçüncü bir kişiye ihtiyaç duymaksızın adil bir ticaret ortamı sağlamak ve böylece teknik, sosyal ve ekonomik alanlarda önemli etkiler yaratacak bir başlangıca işaret etmektedir.

Kripto sanatın ortaya çıkışıyla birlikte, sanatçılar ve koleksiyonerler için yeni fırsatlar doğmuştur. Sanatçılar, eserlerini doğrudan küresel platformlarda sergileme imkanı bulmakta, aynı zamanda eserlerinin satışlarını da galeriler aracılığıyla değil, doğrudan kendileri gerçekleştirebilmektedir. Bu sayede satışlardan elde edilen gelirin büyük bir kısmı sanatçılara kalabilmektedir. Akıllı sözleşmeler sayesinde sanatçılar, eserlerinin satışını gerçekleştirdikten sonra dahi ikincil satışlardan belirli oranda telif ücreti olarak gelir elde etmeye devam edebilmektedir. Koleksiyonerler açısından ise NFT’ler, nadir ve değerli eserlere yatırım yapma ve bu eserler üzerinde dijital ortamda güvenli bir sahiplik kazanma imkanı sunmaktadır. Aynı zamanda, kripto sanat platformları üzerinden diğer koleksiyon tutkunları ve sanatçılarla etkileşim kurabilmekte, geniş bir dijital sanat yelpazesine erişim sağlanabilmektedir.

2.4.1. Kripto Sanatın Gelişimi

Kripto sanat, son yıllarda küresel çapta büyük bir popüleriteye sahip olan bir sanat akımı olarak dikkat çekmektedir. Özellikle COVID-19 Pandemi döneminin koşullarında oluşan kısıtlı fiziksel etkileşim, insanların dijitalleşmeye olan ilgisini

arttırmış ve bu durum, dijital sanat akımının yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır. NFT'lerin ortaya çıkışı, blockchain teknolojisinin keşfedilmesi ve bu alanda yapılan yenilikçi uygulamalarla şekillenmiştir. Bu sürecin 2012 yılında atılan adımlardan günümüze kadar uzanan bir dönüşümü kapsadığını söylemek mümkündür. Südor'a göre kripto koleksiyonlarının temelleri, Bitcoin'in erken dönemlerinde yaratılan Colored Coins (Renkli Paralar) projesine dayanmaktadır. 2012 yılında hayata geçirilen bu uygulama sayesinde, Bitcoin'in en küçük değerleri kullanılarak blockchain üzerindeki farklı dijital varlıkların temsili sağlanmış ve bu varlıklara ait bilgiler zincire kaydedilmiştir. Bu girişim, ortaya çıktığı dönemde yeterince ilgi görmemiş olmasına rağmen, NFT teknolojisinin temelini oluşturan fikirlerin öncüsü olarak düşünülmektedir (Südor, 2022: 180). 2014 yılına gelindiğinde ise Kevin McCoy ve Anil Dash tarafından geliştirilen "Quantum" adlı dijital çalışma, NFT olarak tanımlanan ilk sanat eseri olarak kabul edilmekte ve bu alandaki sürecin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir. Bu eserin ortaya çıkışı, dijital platformlara yüklenen eserlerin sahipliğini kesinleştiren ve kopyalanabilirliğe karşı benzersizlik sunan bir girişim olarak, sanat dünyasında dijital sanatın farklı bir konuma gelmesinde önemli bir yere sahiptir. "Quantum" adlı eser, daha sonra Sotheby's müzayedesinde 1.4 milyon dolar gibi yüksek bir rakama alıcı bularak dikkatleri üzerine çekmiştir.

Şekil 2.4. Kevin McCoy, Quantum, 2014, Kripto Sanat

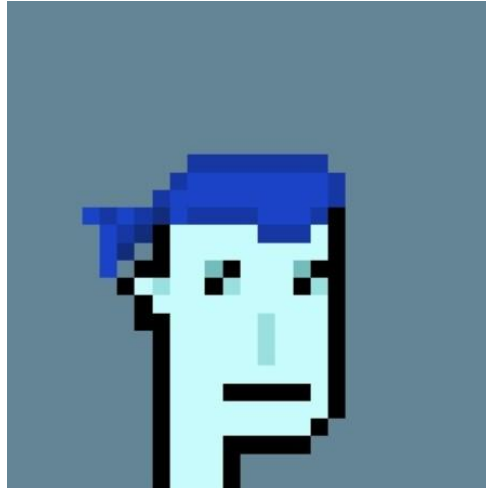
NFT'lerin gelişim sürecinde, Bitcoin'in blok zinciri üzerine kurulu olan Counterparty protokolü kullanılarak 2015'te "Spells of Genesis" adlı oyun içi koleksiyon kartları ve 2016'da internet memesi "Pepe the Frog" olarak bilinen Rare Papes gibi projeler ortaya çıkmıştır fakat bu eserler Ethereum öncesi döneme ait oldukları için birçok blockchain kullanıcısı tarafından bilinmemektedir (Yertüm, 2023: 569). Rare Pepe dijital koleksiyon kartları, Kurbağa Pepe karakterinin farklı yorumlarını içeren görsellerden oluşmakta olup, NFT alanındaki öncü çalışmalardan biri olarak kabul edilmektedir. Bu kartlarla aynı dönemde oluşturulan The Rare Pepe Wallet adlı platform ise, merkeziyetsiz yapısıyla öne çıkarak kullanıcıların dijital varlıkları satın alabilmesine, takas etmesine, hediye göndermesine ya da yok etmesine olanak tanıyan ilk örneklerden biri olmuştur.

Şekil 2.5. Pepenopoulos (Rare Pepe, 2016)

Kripto sanat için 2017 yılı, Ethereum ağının kullanılmaya başlandığı, önemli koleksiyonların ve OpenSea gibi platformların yaratıldığı, aynı zamanda dijital sanat eserlerinin NFT şeklinde kaydedilerek sertifikalandırıldığı bir yıl olarak bilinmektedir. Ethereum blok zinciri üzerinde hayata geçirilen ilk NFT projesi, 2017'de Larva Labs

stüdyosunun yaratmış olduğu “CryptoPunks” koleksiyonudur (Düzenli ve Perdahçı, 2024: 22). NFT’nin tanınması ve yaygınlaşmasında önemli bir etkiye sahip olan ve ERC-721 standardının doğmasına öncülük eden Cryptopunks, algoritmik olarak yaratılmış 24x24 piksellikte ve 8 bitlik 10.000 benzersiz karakterden oluşmaktadır ve her bir parça kendine özgü şekilde tasarlanmıştır (Oduncu, 2022: 201). Günümüzde CryptoPunk NFT’leri, koleksiyonerler ve yatırımcılar tarafından yoğun bir şekilde tercih edilmekte ve yüksek fiyatlarda satılmaktadır. Örneğin CryptoPunk #5822, 23 milyon dolara satılan en pahalı CryptoPunk’tur.

Şekil 2.6. Cryptopunk #5822

Şekil 2.7. CryptoPunks NFT Serisi

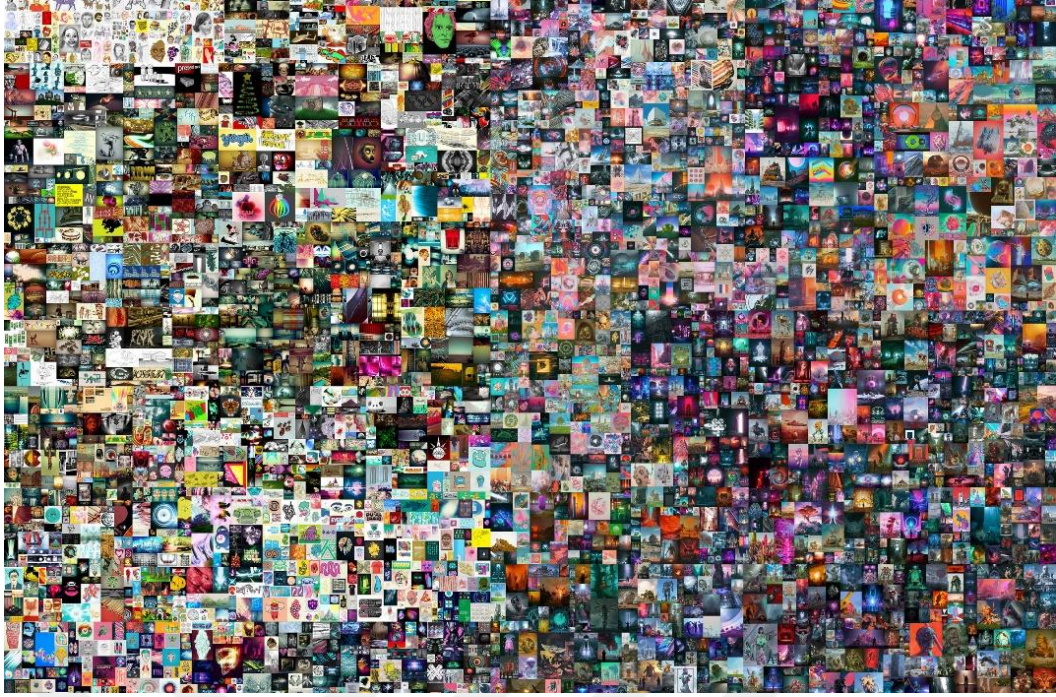
NFT teknolojisinin önemli uygulamalarından biri olarak 2017’de kurulan Cryptokitties.co, Ethereum ağındaki ilk NFT oyunudur ve ERC721 akıllı sözleşmelerini temel alması sayesinde bu oyundaki kediler, takas edilemez, benzersiz ve kalıcı tokenlerdir (Dursun, 2021: 1042). Bu oyundaki her kedi, tamamen kedi karakterini oluşturan sahibine ait ve eşsizdir (Doğan vd., 2022: 3). CryptoKitties,

NFT'lerin sadece sanat eserlerinden değil oyun içindeki varlıklardan ya da çeşitli dijital öğelerden de oluşturulabileceğini göstermiştir.

Şekil 2.8. CryptoKitties dijital kedi örnekleri

Kripto sanatın hızlı bir şekilde yükselmesi ve küresel çapta ilgiyi üzerine çekmesinde bazı sanatçıların etkin bir role sahip olduğu bilinmektedir. Bu sanatçılar arasında “Beeple” takma adını kullanan Mike Winkelmann en çok öne çıkan isimlerden birisidir. Beeple, 2021 yılında “Everdays: The First 5000 Days” ismini verdiği eserini Christie müzayedesinde 69.3 milyon dolara satarak dijital sanat piyasasında dikkat çekici bir örnek olmuştur. Bu eser, sanatçının 1 Mayıs 2007 tarihinden itibaren 5000 günün her bir gününde bir eser yaratmasının ardından tüm çalışmalarını kolaj haline getirmesiyle oluşturulmuştur (Doğan vd., 2022: 6). Rekor fiyata satılan “Everdays: The First 5000 Days” eseri, dijital sanat eserlerinin ve NFT teknolojisinin potansiyelini tüm dünyaya göstermiş, aynı zamanda sanatçıların, koleksiyonerlerin ve yatırımcıların kripto sanat dünyasına yönelimini hızlandırmıştır.

Şekil 2.9. Beeple- “Everydays: The First 5000 Days”

Kripto sanat piyasasında gerçekleştirdikleri yüksek satışlarla NFT’lerin günümüzdeki etkisini gözler önüne seren diğer sanatçılar arasında Pak, XCOPY, Mad Dog Jones, Refik Anadol, Hackatao, Fewocious, Bored Ape Yacht Club ve Grimes gibi isimler örnek olarak verilebilir. Bu sanatçılar, kripto sanat ve NFT alanında önemli bir yere sahiptir çünkü her biri kendine özgü temalar ve ifade biçimleriyle öne çıkmaktadır. Örneğin Grimes isimli sanatçının dijital sanatı müzikle birleştirmesi ya da 10.000 benzersiz NFT’den oluşan Bored Ape Yacht Club projesinin satın alan sahibine hem sanal hem de gerçek dünyada avantajlar sunması, NFT’lerin çok yönlü yapısı ortaya koymaktadır. Bu örnekler, dijital sanatın sahip olduğu yaratıcı ve ekonomik potansiyelin altını çizmektedir.

2.5. Türkiye’de Kripto Sanat (NFT)

NFT’ler dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir yankı uyandırmıştır. Başta dijital sanat alanında çalışan sanatçılar olmak üzere koleksiyoncular, yatırımcılar ve teknoloji meraklıları tarafından ilgiyle karşılanmıştır. Türkiye’nin mevcut kripto para piyasasında önde gelen pazarlardan birine sahip olması, NFT’lerin ülkede hızla benimsenmesi açısından önemli bir zemin hazırlamıştır (Oduncu, 2022: 202). Kripto paralarla yakından ilişki kurulmasının, kripto sanat piyasasına olan ilgiyi arttırdığı ve sanatçıların dijital sanat eserlerini küresel pazarlarda

sergileyerek satışa sunmaları konusunda daha istekli hale geldiklerini söylemek mümkündür.

Türkiye’de kripto sanatın gelişiminde özellikle 2020 yılı sonrasında NFT piyasalarının yükselişi ve bazı Türk sanatçıların yüksek fiyatlı NFT satışlarının gündeme gelmesinin etkili olduğu görülmektedir. Bu sanatçılar arasından özellikle Murat Pak, Refik Anadol ve Tarık Dolunay gibi isimler hem Türkiye’de hem de küresel sanat piyasasında dikkatleri üzerine çeken sanatçılar olarak bilinmektedir.

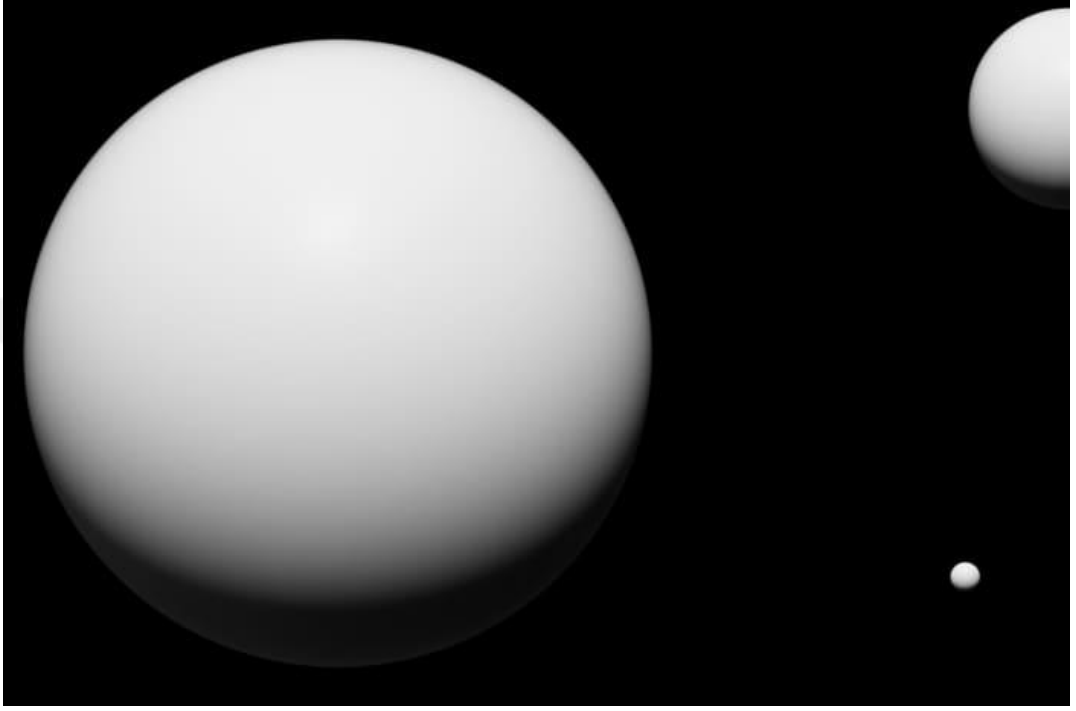
Türkiye’de NFT formatında satışa sunulan ilk eserlerden biri, “kentçizer” kimliğiyle tanınan Tarık Tolunay’a aittir. Sanatçı uzun süredir üzerinde çalıştığı Fractal İstanbul isimli koleksiyonu kapsamında, İstanbul’un tarihi dokularını yüksek çözünürlükte ve detaylı bir şekilde illüstrasyon tekniğiyle yeniden yorumlamıştır. Pandemi sürecinde tamamlanan ve Eminönü, Galata Köprüsü ile Karaköy çevresini konu alan dijital bir çalışması, NFT formatında yüksek bir bedelle alıcı bulmuştur. Tarık Tolunay’ın bu başarısı, NFT piyasasının Türkiye’deki oluşumunu hızlandıran ve birçok dijital sanatçının NFT dünyasına girmesine teşvik eden önemli bir adımdır.

Şekil 2.10. Tarık Tolunay, Fractal İstanbul, Pandemi

Türkiye’yi kripto sanat alanında uluslararası ölçekte temsil eden önemli isimlerden bir diğeri ise Murat Pak’tır. Sanatını anonim bir kimlikle paylaşan Pak, The Merge adlı çalışmasını 91,8 milyon dolara satarak NFT tarihindeki en yüksek gelirli satışlardan birine imza atmıştır. Aynı zamanda Murat Pak’ın eserlerinin NFT

platformlarının yanı sıra geleneksel sanat dünyasında da dikkat çektiği görülmektedir. Örneğin Sotheby's gibi dünyaca ünlü bir müzayede evi, Pak'ın bir NFT çalışmasını 1,5 milyon dolara satarak tarihinde ilk kez bir dijital sanat eserini açık artırmaya dahil etmiş ve bu durum geleneksel sanat kurumlarının NFT pazarlarındaki satış potansiyelini görerek bu alana olan yönelimi başlatmıştır (Tabak, 2022: 2081).

Şekil 2.11. Pak, The Merge

NFT alanında küresel çapta başarılarıyla öne çıkan bir diğer önemli Türk sanatçı ise Refik Anadol'dur. Sanatında yapay zekayı ve veri teknolojilerini kullanan sanatçı, çalışmalarını NFT formatına taşıyarak bu alana farklı bir boyut kazandırmıştır. Kanat'ın da belirttiği üzere Machine Hallucination - Nature Dreams isimli eseri, Opensea platformunda satışa sunulmuş ve 300 ETH gibi oldukça yüksek bir fiyata bir koleksiyonere satılmıştır. Bu satıştan sanatçınının 1,2 milyon doları aşan bir gelir elde ettiği bilinmektedir (Kanat, 2022: 15). Anadol'un eserleri küresel sanat piyasasında büyük ilgi görmekte ve dijital sanatın teknoloji ile estetik yönlerini bir arada yansıtmaktadır.

Şekil 2.12. Refik Anadol, Machine Hallucinations – Nature Dreams, König Galerie, Berlin, 2021

Tüm bu örnekler doğrultusunda, Türkiye’de kripto sanatın çeşitli şekillerde üretildiğini ve dijital sanat dünyasında yaratıcı düzeyde söz sahibi olduğunu söylemek mümkündür. NFT teknolojisinin küresel paylaşım olanakları ve yeni ifade biçimleri sunması, Türkiye’deki sanatçılar için bir pazar yeri olmasının yanı sıra küresel çapta var olabilmenin alternatif bir yolu haline gelmiştir.

2.6. Kripto Sanat (NFT) Platformları

Kripto sanat platformları, dijital sanat eserlerinin non-fungible token (NFT) türü ismiyle değiştirilemez jeton olarak alınıp satıldığı çevrimiçi pazarlardır. Bu platformlar, sanatçılara eserlerini dijital ortamlarda sergilemek ve satış yapabilmek için fırsatlar tanırken, koleksiyonerlere ise güvenli bir şekilde bu sanat eserlerini satın alabilme imkanı sağlamaktadır. Kripto sanat platformlarının altyapısını oluşturan blockchain (blokzinciri) teknolojisi sayesinde eserler benzersiz NFT’lere dönüştürülmekte ve tüm bilgiler kalıcı olarak kaydedilerek oluşturulan eserler sahiplik kazanmaktadır. NFT platformlarında alım ve satım işlemlerini gerçekleştirebilmek için dijital bir cüzdan edinmek ve bu cüzdanı NFT platformuna bağlamak gerekmektedir. Yaygın olarak kullanılan platformlar arasında Opensea, Rarible, Foundation, SuperRare, MakersPlace ve Nifty Gateway örnek verilebilmektedir. Her platformun kendine özgü özellikleri, avantajları ve satış maliyetleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda sanatçıların ve koleksiyonerlerin kendilerine en uygun olan platformu seçmeleri önemlidir.

2.6.1. OpenSea

2017 yılında kurulan Opensea, kendisini ilk ve en büyük NFT pazaryeri olarak belirten popüler bir platformdur. Bu platform, Ethereum gibi açık protokolleri ve dijital sanat eserlerinin benzersizliğini ve sahipliğini tanımlamak için kullanılan ERC-721 ile ERC-1155 gibi standartları kullanarak, NFT'lerin özgürce alınıp satılmasına, yeni ürünlerin piyasaya sürülmesine ve geliştiricilerin pazaryerlerini zengin bir şekilde kurmalarına imkan sağlayan araçlar sunmaktadır (Opensea, 2025). Opensea platformu, kullanıcılarına kolay bir arayüz sağlarken, aynı zamanda sanat, oyun, üyelikler, müzik, PEP'ler ve fotoğrafçılık gibi çeşitli alanları kategorilere ayırarak bu alanlarda NFT üretilmesine izin vermektedir.

2.6.2. Rarible

Rarible, büyük bir pazar yeri olmasının yanı sıra sanatçıların NFT'lerini oluşturmasında kolaylıklar sağlayan kullanıcı dostu ve yenilikçi platformlardan biridir. Temel basım (minting) seçebilme özelliği sayesinde kullanıcılara işlem ücreti olmadan NFT'lerini paylaşabilme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca Rarible API'nin resmi bir dijital jetonu olan RARI ile aktif kullanıcılar çeşitli ödüller ve avantajlar kazanabilmektedir (Rarible, 2025).

2.6.3. Foundation

Foundation, daha çok dijital sanatçılar üzerine odaklanan küratörlü bir NFT platformudur. Sanatçıların bu platforma katılabilmesi için Foundation platformunda aktif olan bir sanatçı tarafından davet edilmesi yada topluluk oylaması sistemiyle seçilmesi gerekmektedir. NFT'lerin satışı için Foundation'da, Rezerv Müzayedesi, galeriler, sergiler, hemen satın al, teklifler, düşürmeler, edisyonlar ve toplu listeleme yolları kullanılmaktadır ve bu yollardan sabit fiyatla satışın yanı sıra Rezerv Müzayedesini ile 15 dakikadan başlayıp 7 güne kadar sürebilen canlı bir müzayede başlatılarak en yüksek teklifi veren kişinin kazanması ile NFT'nin satışı gerçekleştirilmektedir (Foundation, 2025).

2.6.4. SuperRare

SuperRare, 2018 yılında kurulmuş ve işlemlerini Ethereum blockchaine üzerinde gerçekleştiren bir NFT platformudur. Yüksek kaliteli NFT pazar yeri olarak bilinmekte ve seçkin bir kitleyi hedef almaktadır. Sürekli gelişen ekosistemiyle birlikte, sanatçıların ve koleksiyonerlerin ihtiyaçlarına daha iyi olanaklar sağlayabilmek

amacıyla çeşitli blokzinciri teknolojilerini destekleyerek kendini geliştirmeye devam etmektedir (SuperRare, 2025).

2.6.5. MakersPlace

2018 yılında kurulan MakersPlace, hem seçkin sanatçıları sergileyen küratörlü bir galeri hem de sanatçıların NFT alım satımına olanak sağlayan bir pazar yeridir (MakersPlace, 2025). Bu platform, uzman küratörlerin denetlemeleri ve yerleştirmeleri sayesinde sanatçıların eserlerini yüksek fiyata satabilmelerine ve bu piyasada kendilerini koleksiyonerlere gösterebilmelerine imkan sağlamaktadır. MakersPlace aynı zamanda en iyi sanatçılar için çevrimiçi ve fiziksel sergilerde özel tanıtımlar yapmakta ve yeni yetenekleri başvuru yoluyla platforma kabul etmektedir (MakersPlace, 2025).

2.6.6. Nifty Gateway

Nifty Gateway, sanatçılar ve koleksiyonerler için popüler NFT platformlarından biridir. Özellikle ünlü markaların ve tanınmış sanatçıların NFT koleksiyonlarını yayınlamasıyla bilinmektedir. Nifty Gateway Studio, kullandığı blokzincir teknolojisinin sağladığı güvenle sosyal eğlenceler ve özgün dijital deneyimler sunmak amacıyla önemli içerik üreticileriyle iş birliği yaptığını belirtmektedir (Nifty Gateway, 2025). Kullanıcı dostu bir arayüze sahip olan platform, kullanıcıların kredi veya banka kartıyla da ödeme yapmasına olanak tanımaktadır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yürütülmesinde kullanılan yöntem detaylandırılmıştır. Araştırma modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinde izlenen yollar açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, Resim-İş Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarının kripto sanat (NFT) kavramına yönelik bilgi düzeylerini, bakış açılarını ve sanat eğitimi bağlamında uygulanabilirliği hakkındaki görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, yürütülen araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, bireylerin hem içinde buldukları toplumsal yapıları hem de öznel deneyimlerini sorgulama sürecinde kullandıkları, derinlemesine bilgi edinme yöntemlerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Özdemir, 2010: 326). Aynı zamanda, disiplinler arası bir yaklaşım benimseyen bu yöntem, araştırma problemlerini anlamaya ve yorumlamaya dayalı bir yaklaşım sunmaktadır (Karataş, 2017: 71). Bu kapsamda nitel araştırmalar, sanat ve eğitim gibi disiplinlerde katılımcıların düşünce biçimlerini daha kapsamlı bir biçimde inceleme imkanı tanımaktadır. Sanatsal anlamda ortaya çıkan bu yeni değişimde sanat eğitimcilerinin neresinde durduklarını incelemek bu araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

Araştırmada, sanat eğitimcilerinin kripto sanat (NFT) hakkındaki bakış açılarını ve öznel deneyimlerini anlamak amacıyla fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenolojik yaklaşım, katılımcıların araştırma konusuyla ilgili durumları nasıl anlamlandırdıklarını, algıladıklarını ve değerlendirdiklerini ortaya koymayı hedefler (Özdemir, 2010: 328). Bu çalışmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu analiz yöntemi, araştırma sürecinde elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara göre sınıflandırılarak yorumlanmasını içermektedir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarını oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu ise, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim- İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda görev yapmakta

olan dokuz öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu belirlenirken yapılacak olan görüşme kapsamında katılımcılara ulaşılabilirlik durumu göz önüne alınarak örneklem grubu olarak araştırmanın yürütüldüğü Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim- İş Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim elemanları tercih edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formudur. Görüşme formunda toplamda 7 adet soru bulunmaktadır. Görüşme formu, uzman görüşleri alınarak hazırlanmış ve öğretim elemanlarına çevrim içi ortamda ulaştırılmıştır. Katılımcılar tarafından sorular yazılı olarak yanıtlanmış ve elde edilen veriler, hem nitel hem de nicel araştırma tekniklerinde kullanılan betimsel analiz yöntemi yoluyla analiz edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında toplanan veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla çevrim içi ortamda toplanmıştır. Görüşme formu, uzman görüşleri alınarak hazırlanmış ve daha sonra görüşmenin katılımcı grubu olan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim elemanlarına e-posta yoluyla iletilmiştir. Katılımcılar, formda yer alan açık uçlu sorulara yazılı olarak yanıt vermişlerdir. Veriler doğrudan metin halinde elde edildiği için sesli görüşme yapılmamıştır. Bu yöntem, katılımcılara ve araştırmacıya zaman açısından kolaylık sağlamasının yanı sıra araştırmacıya da doğrudan yazılı veriyle çalışma imkanı tanımıştır. Katılımcıların gizliliğinin korunması adına, her biri A1, A2, A3... şeklinde kodlanmıştır. Daha sonra elde edilen veriler tablo haline getirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz yöntemi, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalar doğrultusunda özetlenerek yorumlanmasını içeren nitel araştırma yöntemlerinden birisi olması nedeniyle tercih edilmiştir. Araştırmada her katılımcıya kod verilmiş ve kodlama işlemi, tematik analiz süreci izlenerek ortak temalar altında birleştirilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmının katılımcı grubu olan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim- İş Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim elemanları ile yapılan görüşmenin sonucunda elde edilen Kripto Sanat (NFT) hakkındaki görüşler tablo halinde sunulmaktadır.

Tablo 4.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Katılımcı Sayısı	Katılımcılar
Kadın	5	A2, A3, A7, A8, A9
Erkek	4	A1, A4, A5, A6

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların cinsiyet dağılımı Tablo 4.1.'de sunulmuştur. Toplam 9 katılımcıdan 5'i kadın, 4'ü erkektir. Kadın katılımcılar A2, A3, A7, A8 ve A9 numaralı kodlarla temsil edilirken; erkek katılımcılar A1, A4, A5 ve A6 kodlu katılımcılardır.

Bu bulgu, çalışmaya katılanların cinsiyet açısından dengeli bir dağılım gösterdiğini, ancak kadın katılımcıların sayısal olarak biraz daha fazla olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Yürütmekte Oldukları Alan Derslerinin Dağılımı

Katılımcı	Dersler (Açık Kodlar)
A1	Grafik Tasarımı Atölyesi, Fotoğraf
A2	Anasanat Resim Atölyesi, Temel Tasarım, Çağdaş Sanat, Tasarım Kültürü
A3	Resim Atölyesi
A4	Resim, Desen, Desen Öğretim Yöntemleri, Canlandırma Teknikleri, Sayısal Resim, 3B Modelleme Teknikleri
A5	Temel Tasarım, Desen, Sanat Tarihine Giriş, Çağdaş Türk Sanatı, Görsel Sanatlar Öğretimi, Okul Öncesi Görsel Sanatlar,

	Sınıf Öğretmenliği Görsel Sanatlar
A6	Heykel, Desen, Perspektif
A7	Grafik Tasarım, Özgün Baskı, Sanat Eğitimi, Çocuğun Sanatsal Gelişimi, Müze Eğitimi
A8	Anasanat Resim Atölyesi, Öğretim Yöntemleri, Medya Okuryazarlığı ve Görsel İletişim, Baskı Resim
A9	Grafik Tasarım, İllüstrasyon

Katılımcılara yöneltilen “Yürütmekte olduğunuz alan dersleri nelerdir?” sorusu doğrultusunda elde edilen veriler Tablo 4.2.’de özetlenmiştir.

- Katılımcı A1, “Grafik Tasarımı Atölyesi” ve “Fotoğraf” derslerini yürüttüğünü belirtmiştir.
- Katılımcı A2, “Anasanat Resim Atölyesi”, “Temel Tasarım”, “Çağdaş Sanat” ve “Tasarım Kültürü” derslerini yürüttüğünü belirtmiştir.
- Katılımcı A3’ün yürüttüğü tek ders “Resim Atölyesi” dersidir.
- Katılımcı A4, dijital teknolojilere dayalı uygulamaları da içeren “Canlandırma Teknikleri”, “Sayısal Resim” ve “3B Modelleme Teknikleri” gibi derslerle birlikte “Desen” ve “Resim” gibi geleneksel atölye derslerini de yürüttüğünü ifade etmiştir.
- Katılımcı A5, “Sanat Tarihine Giriş”, “Çağdaş Türk Sanatı”, “Temel Tasarım”, “Desen”, “Görsel Sanatlar Öğretimi”, “Okul Öncesi Görsel Sanatlar” ve “Sınıf Öğretmenliği Görsel Sanatlar” derslerini verdiğini belirtmiştir.
- Katılımcı A6, “Heykel”, “Desen” ve “Perspektif” derslerini yürüttüğünü belirtmiştir.
- Katılımcı A7 ise grafik ve özgün baskı gibi uygulamalı derslerin yanında “Sanat Eğitimi”, “Çocuğun Sanatsal Gelişimi” ve “Müze Eğitimi” gibi eğitsel içerikli dersleri verdiğini ifade etmiştir.
- Katılımcı A8, “Anasanat Resim Atölyesi”, “Öğretim Yöntemleri”, “Medya Okuryazarlığı ve Görsel İletişim” ve “Baskı Resim” derslerini verdiğini belirtmiştir.
- Katılımcı A9, “Grafik Tasarım” ve “İllüstrasyon” derslerini yürütmektedir.

Bu bulgular, sanat eğitimi alanında yürütülen derslerin hem uygulamalı hem kuramsal hem de dijital boyutlarda çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. “Dijital sanatın çağdaş sanat eğitime katkısı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Kolaylaştırıcılık ve Erişilebilirlik	Etkileşim kolaylığı, Sürecin kolaylığı, Kolaylaştırıcı etki, Deneme şansı	A1, A7, A9
Estetik ve Yaratıcılık	Estetik algı, Estetik ürün, Renk skalası, Düşünce anlatımı, Özgünlük	A2, A9
Dijital Dönüşüm ve Yenilik	Dijitalleşme süreci, Yeniliğe yönelim, Kaçınılmaz değişim, Güncel içerikler	A5, A8
Eğitimde Teknoloji Kullanımı	Dijital sanat katkısı, Teknoloji entegrasyonu, Dijital uygulama etkisi, Sanat eğitiminde dijital kullanım	A4, A7, A8
Eğitimci ve Öğrenci Rolü	Eğitimci potansiyeli, Öğrenci bilinçlendirme, Sanatçı katkısı	A7, A8
Eleştirel ve Alan Temelli Katkıları	Eleştirel düşünce, Alan temelli katkı, Araçsal kullanım	A2, A4
Ölçülü ve Bilinçli Kullanım	Ölçülü kullanım, Geleneksel yöntemler	A6, A7
Genel Olumlu Yaklaşım	Olumlu yansımaya	A3

Sanat eğitimcilerinin dijital sanatın çağdaş sanat eğitime katkılarına yönelik görüşleri Tablo 4.3.’de sunulmaktadır. Katılımcıların büyük bir bölümü, dijital sanatın eğitim sürecine olumlu katkılar sunduğunu ve bu katkıların farklı boyutlarda değerlendirilebileceğini belirtmiştir.

- A1, A7 ve A9 numaralı katılımcılar, dijital sanatın etkileşim kolaylığı ve süreci sadeleştirme yönüyle sanat eğitimi erişilebilir ve pratik hâle getirdiğini ifade etmiştir.
- A2 ve A9 katılımcıları öğrencilerin özgün düşünme, eleştirel bakış geliştirme ve estetik duyarlılık kazanma açısından dijital sanatla kurduğu ilişkinin, dijital teknolojilerin yalnızca teknik değil aynı zamanda sanatsal gelişime katkı sağlayan bir mecra olduğunu belirtmektedirler.

- A5 ve A8 numaralı katılımcılar, dijitalleşmenin sanat eğitimi açısından kaçınılmaz bir değişim süreci olduğunu belirtmiş ve bu sürecin sanat üretiminde yeniliğe yönelimi ve güncel içeriklerin kullanımıyla desteklendiğini ifade etmiştir.
- A4, A7 ve A8 numaralı katılımcılar, dijital sanatın teknoloji entegrasyonu ve uygulamalar yoluyla eğitime katkı sunduğunu belirtmektedirler.
- A7 ve A8 katılımcıları dijital sanatın eğitim ortamına entegrasyonunu değerlendirirken, eğitimci potansiyelinin belirleyici olduğunu ifade etmektedirler. Bu katılımcılardan elde edilen verilere göre, teknolojinin ne şekilde kullanılacağı, öğrencilerin nasıl yönlendirileceği ve hangi araçların seçileceği eğitimcinin bilgisi ve yaklaşımı ile şekillenmektedir.
- Katılımcılardan A2 ve A4, dijital sanatın pedagojik kullanımında eleştirel düşünme, alan temelli kullanım ve araçsal yaklaşımların önemini belirtmektedirler.
- A6 ve A7 katılımcıları, dijital sanatın ölçülü ve bilinçli kullanımına yönelik temkinli bir yaklaşımın olması gerektiğini ifade etmektedirler.
- A3 katılımcısı dijital sanatın “olumlu yansımaları” olduğunu belirterek genel anlamda olumlu bir görüş bildirmiştir.

Tablo 4.4. “Derslerinizde dijital programlar kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Yoğun Kullanım	Ders sürecinin büyük bir kısmında dijital program kullanımı	A1
Kullanan	Dijital program kullanımı	A2, A4, A6, A7, A8
Kısmi Kullanım	Zaman zaman dijital program kullanımı	A5
Kullanmayan	Dijital program kullanılmaması	A3
Araç-Spesifik Kullanım	Photoshop, Illustrator, Krita, Procreate, Sketchbook	A9

Sanat eğitimi sürecinde öğretim elemanlarının dijital program kullanımına yönelik yaklaşımları Tablo 4.4.’de sunulmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu dijital programları derslerinde kullandıklarını ifade etmektedir fakat bu kullanımın yoğunluğu ve biçimi değişiklik göstermektedir.

- A1 kodlu katılımcı, dijital programları ders içeriğinin büyük bir kısmında etkin bir biçimde kullandığını belirtmiş ve bu doğrultuda “yoğun kullanım” teması altında değerlendirilmiştir.
- A2, A4, A6, A7 ve A8 numaralı katılımcılar genel olarak “evet” yanıtını vermiş ve “kullanan” teması altında değerlendirilmiştir.
- A5 numaralı katılımcı “kısmen” gibi daha ölçülü ifadeler kullanmış, bu nedenle “kısmi kullanım” teması altında toplanmıştır.
- A3 kodlu katılımcı dijital program kullanmadığını açıkça belirtmiştir. Bu katılımcı “kullanmayan” teması kapsamında değerlendirilmiştir.
- A9 kodlu katılımcı kullandığı programları (Photoshop, Illustrator, Krita, Procreate, Sketchbook) açıkça belirtmiş, bu da onun belirli araçlara yönelik kullanım düzeyini yansıttığı için “araç-spesifik kullanım” teması altında ele alınmıştır.

Tablo 4.5. “Kripto Sanat (NFT) kavramını daha önce duydunuz mu?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Kavramı Duyma	Duyuma, Kripto Sanat, NFT, Blockchain	A1, A2, A3, A4, A5, A7, A8, A9
Yüzeysel Bilgi	Detaylı bilgi verememe, Yüzeysel farkındalık	A6
Bilgi Derinliği	Kavramı duyduğunu belirtip detaylı açıklama yapan	A2

Sanat eğitimcilerinin kripto sanat (NFT) kavramını daha önce duyup duymadıkları sorgulanmıştır ve elde edilen bulgular Tablo 4.5.’de tema ve kod olarak sunulmaktadır.

- Katılımcıların çoğunluğu kavramı daha önce duyduklarını ifade etmişlerdir (A1, A2, A3, A4, A5, A7, A8, A9).
- Katılımcı A6, yüzeysel bilgiye sahip olduğunu ve kavram hakkında detaylı bilgi veremeyeceğini belirtmiştir.
- Katılımcı A2, kavramın tanımı ve işleyişi hakkında ayrıntılı bilgi sunarak konuya hakim olduğunu belirtmiştir. Diğer katılımcılar kavramı duyduklarını ifade etmekle birlikte, ayrıntılı bir açıklama yapmamışlardır.

Tablo 4.6. “Kripto Sanat (NFT) kavramının sanat eğitiminde uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katkıda Bulunanlar
Uygulanabilirliği	Uygulanabilirlik, Sanat	A1, A2, A3, A7, A8
Destekleyenler	Eğitimi, Derslerde Kullanım, Uyum Sağlama, Çağın Gerekleri, Gerekli Geçiş, Güncel Yaklaşımlar	
Sınırlı Kabul ve Açık Uçlu Yaklaşım	Katkı süreci tartışmalı, Uygulama eksikliği, Sınırları belirleme gerekliliği	A5, A7, A9
Eleştirel ve Mesafeli Yaklaşım	Olumsuz Sonuçlar, Gündem Değişimi	A4
Görüş Bildirmeyen / Bilgi Eksikliği	Detaylı Bilgi Verememe	A6

Katılımcıların kripto sanatın sanat eğitimi içerisindeki uygulanabilirliği konusundaki görüşlerini içeren bulgular Tablo 4.6.’de sunulmaktadır.

- Katılımcılardan A1, A2, A3, A7 ve A8 bu kavramın ders içeriklerinde yer alabileceğini ve sanat eğitimi açısından uygulanabilir olduğunu belirtmiştir.
- A5 ve A9 katılımcıları, uygulamaya açık olmakla birlikte, uygulama sürecine dair detayların belirsizliğini vurgulamış, A7 katılımcısı ise hem uygulanabilirliğe vurgu yapmakta hem de bu sürecin sınırlarla şekillendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.
- Katılımcı A4, NFT’nin geçici bir gündem olabileceğini ve ekonomik/etik riskler taşıdığını belirtmiştir.
- Katılımcı A6, bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 4.7. “Kripto Sanatın sanat eğitimi programlarına dahil edilmesi gerektiğini ve sanat eğitimine yaratıcı bir motivasyon sağlayacağını düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katkıda Bulunanlar
Program Entegrasyonu ve Eğitimsel Yaklaşım	Eğitim Programı, Entegrasyon, Uzman Katkısı, Pedagoglar, Sanat Eğitimcileri	A1
Yaratıcı Süreç ve Motivasyon	Motivasyon, Yeni Fırsatlar, Sanat Öğrencileri, Gelecek Adayları, Yaratıcı Süreç, Derinlik Kazanma, Eser Üretimi, Sanal Müze	A2, A8, A9
Eleştirel ve Karşıt Bakış	Ticari Bakış, Sanatın Değeri, Karşıt Görüş, Öğrenci Yönlendirme, Tartışma	A4, A5
Kararsızlık veya Bilgisizlik	Bilmiyorum	A6
Genel Olumlu Yaklaşım	Genel Olumlu Tutum	A1, A2, A3, A7, A8, A9

Sanat eğitimcilerinin kripto sanatın sanat eğitimi programlarına dahil edilip edilmemesi konusundaki görüşleri ve sanat eğitimine yaratıcı bir motivasyon sağlayıp sağlamayacağı sorgulanmıştır ve elde edilen bulgular Tablo 4.7.’de sunulmaktadır.

- Katılımcı A1, kripto sanatın, sanat eğitimi programlarına entegre edilmesi gerektiğini ve bu entegrasyonun uzman katkısı ve eğitimsel planlama ile mümkün olabileceğini ifade etmiştir. Bu görüşler “Program Entegrasyonu ve Eğitimsel Yaklaşım” teması altında toplanmıştır.
- A2, A8 ve A9 katılımcıları, kripto sanatın öğrencilerde yaratıcı süreci destekleyeceğini, motivasyonu artıracığını ve eser üretimine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Bu görüşler, “Yaratıcı Süreç ve Motivasyon” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A4, kripto sanatın sanat değerinden uzaklaştığı, ticari bir bakış açısıyla ele alındığı ve öğrencilerin bu kavrama yönlendirilmesinin riskli olabileceğini ifade etmiştir. Katılımcı A5, kripto sanatın sanat eğitimine dahil edilmesinin gerekliliğinin tartışılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu görüşler “Eleştirel ve Karşıt Bakış” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A6, konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiş ve “Kararsızlık veya Bilgisizlik” teması altında yer almıştır.

- A1, A2, A3, A7, A8 ve A9 numaralı katılımcılar, genel olarak olumlu bir yaklaşım sergilemişlerdir ve bu tutum “Genel Olumlu Yaklaşım” teması altında ayrı bir başlık altında toplanmıştır.

Bulgular, sanat eğitimcilerinin genel çoğunluğunun kripto sanatın, sanat eğitiminde yer almasını olumlu karşıladığını, ancak pedagojik planlama, uygulama eksiklikleri ve içerik derinliği gibi konuların dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Tablo 4.8. “Kripto Sanatını sanat eğitimi derslerinizde anlatıyor musunuz, bu konuda öğrencilerinizle herhangi bir uygulama yaptınız mı?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katkıda Bulunanlar
Ders İçeriğine Dahil Etme ve Uygulama	Atölye Dersleri, Basit Uygulamalar, Telif Hakkı, Etik Öğretiler, Ders İçeriği, Grafik Tasarım, NFT Üretimi, Öğrenci Tecrübesi, Platform Kullanımı	A1, A7
Anlatım Varlığı ama Uygulama Eksikliği	Anlatım, Örnek Verme, Uygulama Yapmama, Dönüştürülmüş İçerik	A8, A9
Hiç Anlatmayanlar / Gerek Duymayanlar	Anlatılmadı, Hayır, Gerek Duymama, Uygulama Yapmama	A2, A3, A4, A5, A6
Gelecek Yönelimi ve Niyet Bildirimi	Geleceğe yönelik plan, Derslere entegre etme isteği	A2

Tablo 4.8.’de kripto sanat kavramının sanat eğitimi sürecine entegrasyonunda, katılımcıların uygulama şekillerinde farklı yaklaşımlar benimsedikleri görülmektedir.

- A1 ve A7 katılımcıları kripto sanatla ilgili içerikleri derslerine çeşitli şekillerde dahil ettiklerini belirtmişlerdir. A7 katılımcısı, öğrencileriyle doğrudan NFT üretimi ve platform kullanımı gibi teknik içerikler üzerinden uygulamalar yaptıklarını ifade etmiştir. A1 katılımcısı ise atölye derslerinde basit uygulamalar gerçekleştirdiklerini ancak platformları kullanmadıklarını belirterek ders içeriğinin telif hakkı ve etik öğretiler gibi içeriklerle ilişkilendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle bu görüşler “Ders İçeriğine Dahil Etme ve Uygulama” teması altında değerlendirilmiştir.

- Katılımcı A8 ve A9 kavramı derste anlattıklarını ya da örnek verdiklerini ifade etmiş ancak pratik uygulamaya geçilmediğini belirtmişlerdir. Bu ifadeler “Anlatım Varlığı ama Uygulama Eksikliği” teması altında toplanmıştır.
- A2, A3, A4, A5 ve A6 numaralı katılımcılar, ya bu konuyu derslerinde hiç işlemediklerini ya da ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Bu ifadeler “Hiç Anlatmayanlar / Gerek Duymayanlar” teması altında toplanmıştır.
- A2 katılımcısı şu ana kadar kripto sanata yer vermediğini ifade etmekle birlikte, bu görüşme süreci sonrasında konuyu derslerine entegre etmeyi düşündüğünü belirtmiştir. Bu nedenle, A2’nin görüşü “Gelecek Yönelimi ve Niyet Bildirimi” teması altında toplanmıştır.

Dolayısıyla, bazı öğretim elemanlarının kripto sanatı ders içeriklerine dahil ederek öğrencilerin dijital üretim süreçlerine dahil olmasını sağladıklarını, ancak bu uygulamaların yaygın olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.9. “Klasik yöntem ve kripto sanatın sanat eğitiminde birlikte verilmesi sizce öğrencilere ne gibi katkılar sağlar?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katkıda Bulunanlar
Eğitim Politikaları ve Program Entegrasyonu	Entegrasyon, Akreditasyon, YÖK, Kamu Kurumları, Eğitim İçeriği, Ders Hazırlığı, Kurum Katkısı	A1
Sanat Pratiklerinde Genişleme ve Pazar Bilinci	Tanıtım, Satış, Çevrimiçi Platformlar, Aracısız Satış, Sanat Piyasası	A2
Yaratıcılık ve Alan Gelişimi	Yaratıcılık, Farklı Alanlar, Çalışma Yönlendirmeleri	A3
Kararsız Yaklaşım	Bilinmeme	A6
Geleneksel ve Dijital Yaklaşımın Bütünleşmesi	Geçmiş-Gelecek Bağlantısı, Çağa Uyum, Geleneksel ve Yeni Teknolojiler, Temel Biçimlendirme	A7
Güncellik ve Teknolojik Dönüşüm	Dijital İçerikler, Güncellik, Sanatın Dönüşümü, Uygulamalar, Yenilikçi Gelişmeler, Geçici Söylem	A8
Öğrenci Gelişimi ve Dijital Fırsatlar	Öğrenci Donanımı, Mesleki Başarı, Üretim Bilinci,	A7, A9

	Zamansal Kolaylık, Dijital Yayılma, Maddi Kazanç, Tanınırlık Artışı, Dijital Var Olma, Fırsat Yaratma, Sanatsal Üretim	
Kısmen Olumlu Yaklaşım	Kısmi Olumlu Tutum	A5
Olumsuz Yaklaşım	Katkı Sağlamama	A4

Klasik yöntemler ve kripto sanatın, sanat eğitimi sürecinde birlikte verilmesinin öğrencilere sunacağı muhtemel katkılar üzerine sanat eğitimcileri tarafından yapılan değerlendirmeler Tablo 4.9.'da sunulmaktadır.

- Katılımcı A1, bu iki yaklaşımın bir arada sunulabilmesi için eğitim politikaları düzeyinde entegrasyon gerektiğini vurgulamış ve bu durumu akreditasyon, YÖK kararları ve kamu kurumlarının destekleri bağlamında değerlendirmiştir. Bu nedenle bu görüş “Eğitim Politikaları ve Program Entegrasyonu” temasında yer almıştır.
- Katılımcı A2, öğrencilerin geleneksel ve dijital ortamları birlikte kullanmasının tanıtım, satış ve çevrimiçi platformlar gibi pazar dinamiklerine doğrudan katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Bu bakış açısı “Sanat Pratiklerinde Genişleme ve Pazar Bilinci” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A3, özellikle yaratıcılık, farklı alanlara yönelim ve çalışma biçimlerinin çeşitlenmesi gibi konular üzerine fayda sağlayacağını ifade etmiştir. Bu ifadeler “Yaratıcılık ve Alan Gelişimi” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A6, klasik yöntem ve kripto sanatın birleşimi hakkında kararsız kaldığını ifade etmiştir. Bu nedenle bu görüş “Kararsız Yaklaşım” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A7, sanat eğitiminin geçmiş ve gelecek arasında köprü kurarak çağın gerekliliklerine uyum sağlama görevine işaret ederek, teknolojik gelişmelerin eğitim sürecinin içeriklerine adapte edilmesinin önemine vurgu yapmıştır. Bu nedenle bu görüş “Geleneksel ve Dijital Yaklaşımın Bütünleşmesi” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A8, sanatın değişen ve dönüşen yapısına dikkat çekerek, sanat eğitimi sürecinin güncel teknolojiler ile paralel bir şekilde ilerlemesinin çağın ritmine ayak uydurmak açısından öğrencilere faydalı olabileceğini ifade

etmiştir. Bu ifadeler “Güncellik ve Teknolojik Dönüşüm” teması altında sunulmuştur.

- A7 ve A9 numaralı katılımcılar, bu bütünleşik yaklaşımın öğrencilere mesleki başarı, üretim bilinci, zaman yönetimi ve dijital dünyada var olma gibi çok yönlü katkılar sunacağını belirtmektedirler. Bu nedenle bu görüşler “Öğrenci Gelişimi ve Dijital Fırsatlar” teması altında toplanmıştır.
- Katılımcı A5, detaylı bir açıklama sunmamakla birlikte olumlu bir eğilim sunabileceğini düşündüğünü ifade etmiştir. Bu belirsiz fakat destekleyici yaklaşım “Kısmen olumlu Yaklaşım” teması altında değerlendirilmiştir.
- Katılımcı A4, klasik yöntem ve kripto sanatın birleşimi hakkında olumsuz bir görüş ifade etmiştir. Bu nedenle bu görüş “Olumsuz Yaklaşım” teması altında toplanmıştır.

Tablo 4.10. “Kripto sanat platformlarını biliyor ve kullanıyor musunuz? Bu alanda kendinize ait çalışmalarınız var mı?” Sorusuna Verilen Yanıtların Dağılımı

Tema	Kodlar	Katkıda Bulunanlar
Bilgi Sahibi Olma ve Kullanım Eksikliği	Bilme, Kullanmama,	A1, A2, A4, A7, A8
Platformlara Aşinalık	Nifty Gateway, SuperRare, Foundation, MakersPlace, KnownOrigin, Async Art, CryptoArt.io, Opensea	A2
Bilgi veya Kullanımı Olmayanlar	Bilmeme, Kullanmama	A3, A5, A6
Kişisel Nedenlerle Uzak Durma	Çekinme, Bilgi Eksikliği, Pasif Kullanım	A9
Potansiyel Kullanım	Gelecek Planı, İleride Aktivasyon	A1

Sanat eğitimcilerinin kripto sanat platformlarını bilme ve kullanma durumlarına ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.10.’da sunulmaktadır. Elde edilen veriler katılımcıların çoğunluğunun kripto sanat platformları hakkında bilgi sahibi olduklarını ancak aktif kullanımın olmadığı göstermektedir.

- A1, A2, A4, A7 ve A8 numaralı katılımcılar platformlara dair bilgi sahibi olduklarını ifade etmiş fakat çeşitli sebeplerle bu bilgilerini aktif kullanıma

dönüştürmediklerini belirtmişlerdir. Bu durum “Bilgi Sahibi Olma ve Kullanım Eksikliği” teması altında toplanmıştır.

- Katılımcı A2, çok sayıda kripto sanat platformunun ismini vererek bu alana dair yüksek bir farkındalık düzeyi sergilemiştir. Ancak kişisel çalışması olmadığını belirtmiştir. Bu durum “Platformlara Aşinalık” teması altında sunulmuştur.
- A3, A5 ve A6 katılımcıları, platformları kullanmadıklarını ve bu alanda bilgi sahibi olmadıklarını açıkça belirtmiştir. Bu nedenle bu görüşler “Bilgi veya Kullanımı Olmayanlar” temasında yer almıştır.
- Katılımcı A9, NFT çalışmalarının olduğunu fakat bilgi eksikliği, çekinme, üretim ve maddi alışveriş konularındaki tereddütleri sebebiyle kripto sanat platformlarını kullanmadığını ifade etmiştir. Bu ifadeler “Kişisel Nedenlerle Uzak Durma” temasında toplanmıştır.
- Katılımcı A1, henüz aktifleşmemiş olsa da bu alanla ilgili çalışmalarının var olduğunu ve ilerleyen süreçte kripto sanatla ilgili çalışmaları hayata geçirmeyi planladığını belirtmiştir. Bu ifade “Potansiyel Kullanım” teması altında toplanmıştır.

5. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİ

Bu başlık altında, araştırmadan elde edilen bulgulara yönelik tartışma, sonuç ve öneriler sunulmaktadır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın tartışma ve sonuç kısmında elde edilen bulgular, alt problemler doğrultusunda tartışılmakta ve yorumlanmaktadır. Katılımcıların kripto sanat hakkındaki bilgi düzeyleri, bakış açıları ve sanat eğitimindeki uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri analiz edilerek genel sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımının dengeli olması ve katılımcıların yürüttükleri alan derslerinin çeşitlilik göstermesinin, araştırma konusuna farklı bakış açıları getirerek elde edilen verilerin homojen dağılımına olanak tanımıştır.

Tablo 4.1 verilerine göre çalışma grubunu oluşturan 9 katılımcının 5'i kadın, 4'ü erkektir. Katılımcıların cinsiyet dağılımı dengeli olmakla birlikte, kadın katılımcıların sayıca biraz daha fazla olması, verilerin değerlendirilmesinde kadın bakış açısının nispeten baskın olduğunu göstermektedir. Bu dağılım, görüşlerin cinsiyet temelli çeşitliliğini artırarak araştırmaya katkı sağlamıştır.

Ayrıca, Tablo 4.2'de sunulan veriler doğrultusunda katılımcıların yürüttükleri derslerin geniş bir yelpazeye yayıldığı görülmektedir. Uygulamalı atölye derslerinden (resim, grafik tasarım, heykel, baskı resim) kuramsal içerikli derslere (sanat tarihi, sanat eğitimi kuramları), dijital odaklı derslerden (sayısal resim, 3B modelleme, medya okuryazarlığı) eğitsel içerikli derslere kadar birçok farklı dersin yer aldığı bu çeşitlilik, araştırma verilerinin çok yönlü ve disiplinler arası bir bakış açısıyla şekillendiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların farklı uzmanlık alanlarına sahip olmaları, kripto sanat kavramına ilişkin değerlendirmelerinde de çeşitli boyutların ortaya çıkmasına olanak tanımıştır. Bu durum, kripto sanat gibi yeni medya temelli bir konunun sanat eğitimi içindeki yansımalarını daha kapsamlı şekilde analiz etme imkânı sunmuştur.

5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, sanat eğitimcilerinin dijital sanat ve kripto sanat kavramlarına genel olarak olumlu ve yenilikçi bir perspektifle yaklaştıklarını göstermektedir. Özellikle dijital sanatın çağdaş sanat eğitimi içindeki rolü üzerine yapılan değerlendirmelerde, bu alanın eğitim sürecine sağladığı katkıların farklı boyutlarda ele alındığı görülmektedir. Tablo 4.3'te yer alan bulgulara göre dijital sanat, öğrenme sürecini kolaylaştırmakta, etkileşimi artırmakta ve sanatsal üretimi erişilebilir hâle getirmektedir. Bununla birlikte dijital sanat, estetik duyarlılığın gelişimini desteklemekte, özgün düşünmeyi teşvik etmekte ve eleştirel bakış açısının kazandırılmasına katkı sunmaktadır. Bu yönüyle dijital sanat, yalnızca teknik bir araç değil; aynı zamanda düşünsel ve sanatsal gelişimi destekleyen bir mecra olarak değerlendirilmektedir.

Yine Tablo 4.3'te yer alan başka bulgular, dijitalleşmenin sanat eğitimi açısından yalnızca teknik bir değişimden ibaret olmadığını; aynı zamanda içeriksel, pedagojik ve yaratıcı süreçlerle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Sanat eğitiminde dijital araçların etkili bir biçimde kullanılabilmesi için eğitimcilerin bilgi düzeyleri ve teknolojiye yaklaşımlarının belirleyici olduğu vurgulanmıştır. Bu durum, dijital araçların yalnızca varlığıyla değil; ne amaçla, nasıl ve hangi pedagojik bağlamla kullanıldığıyla anlam kazandığını ortaya koymaktadır. Bazı öğretim elemanları ise dijital sanatın pedagojik kullanımında daha temkinli ve ölçülü bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu görüşler, dijital araçların sanatsal eğitimde eleştirel ve bilinçli biçimde kullanılmasının önemine dikkat çekmektedir.

Kripto sanatın sanat eğitimi programlarına dahil edilip edilmemesi konusundaki bulgulara Tablo 4.7'de yer verilmiştir. Bu bulgular, sanat eğitimcilerinin büyük çoğunluğunun kripto sanatı eğitim ortamlarında olumlu bir yenilik olarak değerlendirdiğini göstermektedir. Katılımcılar, kripto sanatın öğrencilere yaratıcı süreçlerde yeni bir motivasyon kazandıracağını, sanatsal üretimlerini destekleyeceğini ve onları güncel dijital dünyaya daha bilinçli bireyler olarak hazırlayacağını ifade etmiştir. Bununla birlikte, bu entegrasyonun gelişigüzel değil, uzman katkısıyla planlanmış bir şekilde ve pedagojik hassasiyetle gerçekleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu bulgular, kripto sanatın eğitimsel bağlama uygun şekilde yeniden yapılandırılmasının gerekliliğini düşündürmektedir.

Ancak Tablo 4.7 bulgularında yer alan bazı değerlendirmeler, kripto sanatın hâlâ tartışmalı bir kavram olduğunu göstermektedir. Kripto sanatın ticari yönünün sanatsal değerleri zedeleyebileceği; öğrencilerin bu kavrama yönlendirilmesinin riskler barındırabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca bu alana dair bilgi eksikliği yaşayan eğitimciler olduğu da gözlemlenmiştir. Bu durum, kripto sanatın eğitim programlarında yer alabilmesi için öncelikle öğretim elemanlarının bilgi düzeylerinin artırılması ve sürece eleştirel bakış açısıyla yaklaşılması gerektiğini göstermektedir. Tüm bu değerlendirmeler, kripto sanatın eğitimdeki yeri konusunda ortak bir vizyonun henüz oluşmadığını, bu konuda kuramsal ve uygulamalı çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu düşündürmektedir.

Klasik yöntemlerle kripto sanatın birlikte kullanımının öğrencilere sunacağı katkılara ilişkin değerlendirmeler Tablo 4.9'da sunulmaktadır. Bu tablodaki bulgular, iki yaklaşımın bir arada sunulmasının öğrencilerin hem geleneksel sanatsal becerilerini geliştireceği hem de dijital dünyadaki varlıklarını güçlendireceği yönündedir. Sanat eğitiminde hem geçmişin mirasını korumak hem de çağın teknolojik gelişmelerine uyum sağlamak gerektiği vurgulanmıştır. Böyle bir bütünlük yaklaşımın, öğrencilere hem üretim bilinci hem de dijital mecralarda var olabilme yeterliliği kazandıracığı ifade edilmiştir. Ayrıca, pazar dinamiklerini tanıma, yaratıcılığın gelişimi ve çalışma biçimlerinin çeşitlenmesi gibi kazanımlar da bu yaklaşımın getirileri arasında gösterilmiştir.

Tablo 4.9 bulgularında dikkat çeken bir diğer nokta ise, bu entegrasyonun yalnızca sınıf düzeyinde değil, aynı zamanda eğitim politikaları, akreditasyon süreçleri ve kurumsal yapı ile desteklenmesi gerektiğidir. Bununla birlikte, sürece daha mesafeli yaklaşan, kararsız kalan ya da olumsuz görüş bildiren az sayıda katılımcı da olmuştur. Bu durum, sanat eğitimi alanında dijitalleşmenin bazı öğretim elemanları açısından hâlâ belirsizlikler taşıdığını ve bu konuda daha fazla yönlendirme ve kurumsal destek beklendiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, araştırma bulguları, sanat eğitimcilerinin dijital sanat ve kripto sanat kavramlarını büyük oranda olumlu değerlendirdiklerini ve bu alanların öğrencilere estetik, yaratıcı ve teknik açıdan çok boyutlu katkılar sunduğunu göstermektedir. Ancak bu katkıların eğitim sistemine etkili biçimde yansıtılabilmesi için pedagojik planlama, uygulama modelleri, eğitimci donanımı ve yapısal destek gibi unsurların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Sanat eğitiminin dijital

dönüşümü yalnızca teknolojik değil; aynı zamanda içeriksel, etik ve pedagojik boyutlarıyla birlikte ele alınması gereken çok katmanlı bir süreci ifade etmektedir.

5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar

Araştırma kapsamında sanat eğitimcilerinin kripto sanata dair mevcut bilgi düzeylerini ve bu bilgilerin eğitim sürecine nasıl yansıdığını gösteren bulgular, bilgi düzeylerinin katılımcılar arasında çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların birçoğunun dijital araçlara ve kripto sanat kavramına belirli düzeylerde aşinalık taşıdığı görülmekle birlikte, bu bilgi düzeyinin uygulamaya geçiş noktasında sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4'te yer alan veriler, sanat eğitimcilerinin büyük çoğunluğunun derslerinde dijital programlar kullandığını ortaya koymaktadır. Ancak bu kullanım düzeyinin yoğun, kısmi ya da araç-spesifik olarak çeşitlendiği gözlemlenmiştir. Bazı katılımcılar dijital programları derslerinin büyük bir kısmında aktif olarak kullanırken, bazıları daha sınırlı veya belirli araçlarla sınırlı bir kullanımı tercih etmektedir. Öte yandan hiç dijital program kullanmadığını ifade eden görüşler de mevcuttur. Bu durum, sanat eğitimi alanında dijital araçlara yönelik bilgi düzeyinin öğretim elemanlarının bireysel tercihlerine ve yürütmekte oldukları alan derslerine göre değişiklik göstermektedir.

Tablo 4.5'te yer alan bulgular, sanat eğitimcilerinin çoğunluğunun kripto sanat (NFT) kavramını daha önce duyduğunu göstermektedir. Ancak bu duyum düzeyinin bilgiye dönüşüp dönüşmediği konusunda farklılıklar göze çarpmaktadır. Bazı katılımcılar yalnızca kavramdan haberdarken, az sayıda katılımcının kripto sanatın tanımı, işleyişi ve teknik altyapısı hakkında ayrıntılı bilgiye sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, kripto sanat kavramının sanat eğitimi sürecinde henüz kendisine bir yer edinemediğini daha çok yüzeysel düzeyde var olduğunu düşündürmektedir.

Araştırma konularının benzerlik taşıdığı, Uzun tarafından yapılan “Güzel Sanatlar Eğitiminde Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin Dijital Sanat ve Kripto Sanat Hakkındaki Bilgi Durumları ve Bakış Açıları” başlıklı araştırma kapsamında, sanat eğitimcilerine kripto sanat hakkındaki bilgi düzeyleri ve değerlendirmeleri sorulmuş; akademisyenlerin NFT teknolojisi hakkında belirli bir farkındalığa sahip oldukları, ancak kripto sanat kavramına derinlemesine hâkim olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır

(2023: 67). Bu durum, araştırma kapsamında elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.8’de kripto sanatın ders içeriklerine dahil edilme düzeyi sorgulanmış, elde edilen bulgular bu entegrasyonun oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Bazı katılımcılar kripto sanatı ders içeriğinde anlattıklarını veya basit uygulamalara yer verdiklerini belirtirken, yalnızca birkaç kişi öğrencilerle doğrudan NFT üretimi gibi teknik uygulamalar gerçekleştirmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı ise bu konuyu derslerinde hiç işlemediklerini ya da ihtiyaç duymadıklarını ifade etmiştir. Bu veriler, kripto sanatın eğitim içeriklerine entegrasyonunun hâlâ gelişmekte olduğunu ve uygulamalı eğitime yansımadığını göstermektedir. Bununla birlikte, bazı katılımcıların bu görüşme süreci sonrası kripto sanatı ders içeriklerine dâhil etmeyi düşündüğünü ifade etmesi, farkındalığın zamanla eğitsel uygulamaya dönüşebileceğini düşündürmektedir.

Tablo 4.10’da öğretim elemanlarının kripto sanat platformlarına yönelik bilgi ve kullanım düzeyleri değerlendirilmiştir. Katılımcıların çoğu, bu platformlara dair bilgi sahibi olduklarını ancak aktif olarak kullanmadıklarını belirtmiştir. Bu bilgi, çoğunlukla teorik düzeyde kalmakta; pratik üretim, paylaşım veya satış süreçlerine dönüşmediği görülmektedir. Platform isimlerini tanıyan, içeriklere aşina olan ancak kişisel üretim yapmayan bireylerin varlığı, bu alandaki pasif bilgi birikimini yansıtmaktadır. Öte yandan, bazı katılımcılar bu alana tamamen uzak olduklarını açıkça ifade etmiş, bazıları ise bilgi eksikliği, etik çekinceler veya teknik yetersizlik gibi bireysel sebeplerle uzak durmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca bazı katılımcılar, ileride bu alana yönelmeyi düşündüklerini ifade ederek potansiyel bir gelişim alanına işaret etmiştir.

Bu bulgular bütüncül olarak değerlendirildiğinde, sanat eğitimcilerinin kripto sanat konusundaki mevcut bilgi düzeylerinin çoğunlukla temel kavrayış düzeyinde olduğu; ancak bu bilginin derinleşip uygulamaya dönüşmesinin sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Kripto sanat kavramı hakkında genel bir farkındalık bulunsa da, bu farkındalık çoğu zaman teknik bilgi, pedagojik entegrasyon ve üretim pratiği açısından yeterince gelişmiş değildir. Öğretim elemanlarının önemli bir kısmı dijital programlarla çalışmakta ve kavramsal bilgiye sahip olsa da, kripto sanat platformlarını aktif olarak kullanma, içerik üretme ya da öğrenciye uygulamalı olarak aktarma noktasında çekingen ya da hazırlıksız bir yaklaşım sergilemektedir.

Sonuç olarak, sanat eğitimcileri arasında kripto sanata dair bir ilgi ve farkındalık oluşmuş olmakla birlikte, bu bilginin öğretim programlarına etkili biçimde yansımaları için daha fazla eğitsel destek, mesleki gelişim fırsatları ve sistematik yönlendirme gerektiği söylenebilir. Kripto sanatın sanat eğitimine entegrasyonu yalnızca bireysel tercihlere değil, aynı zamanda yapısal planlamalara, ders içeriği geliştirmeye ve uygulama araçlarına dair donanım süreçlerine bağlı olarak gelişim göstermesinin daha sağlıklı bir eğitim sürecine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Sonuçlar ve Tartışmalar

Sanat eğitimcilerinin kripto sanatın sanat eğitimi bağlamında uygulanabilir olup olmadığına ilişkin görüşleri, bu alanın potansiyeline duyulan genel bir farkındalıkla birlikte, sürece dair bazı belirsizlikleri de ortaya koymaktadır. Tablo 4.6’da sunulan bulgular, birçok katılımcının kripto sanatın ders içeriklerine entegre edilebilecek ve eğitim ortamında uygulanabilir bir yapı sunduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bu görüşler, sanat eğitiminin dijital dönüşümle birlikte yeni ifade biçimlerini benimseyebilecek esnekliğe sahip olduğunu düşündürmektedir.

Katılımcılar kripto sanatın, öğrencilerin yaratıcı süreçlerini destekleyebileceğini, dijital okuryazarlıklarını geliştirebileceğini ve güncel teknolojilerle uyumlu bir öğrenme alanı yaratabileceğini ifade etmişlerdir. Bu görüşler, sanat eğitiminin durağan bir yapıya sahip olmadığı, aksine gelişen teknolojilerle birlikte yeni kavramlara alan açabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, kripto sanatın sanat eğitimine dahil edilmesinin, hem pedagojik içeriklerin güncellenerek kendini yenilemesi hem de öğrencilerin dijital mecralarda üretim yapma becerilerinin desteklenmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Ancak Tablo 4.6 bulguları incelendiğinde, bazı katılımcıların kripto sanatın uygulanabilirliğini genel olarak olumlu değerlendirmelerine rağmen, bu uygulamanın nasıl gerçekleştirileceği konusunda çekinceler taşıdıkları da görülmektedir. Özellikle uygulama sürecine dair sınırların, ölçütlerin ve içerik kurgusunun belirsizliği dikkat çekmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının kripto sanatı derslerine entegre etmeye olumlu yaklaştıklarını ancak yöntemsel ve yapısal açıdan desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu duruma, kripto sanatın sanat dünyasında henüz çok yeni bir alan olmasının ve erişilebilir kaynakların sınırlı olmasının sebep olduğu düşünülebilir.

Ayrıca bazı katılımcılar, kripto sanatın geçici bir gündem olabileceğini, ekonomik yönünün sanat eğitimi açısından bazı riskler taşıyabileceğini ve bu nedenle eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu görüşler, kripto sanatın sanat eğitimi içindeki yerine dair fikir birliği oluşmadığını ve bazı eğitimciler tarafından kavramın hâlen tartışmalı olduğunu göstermektedir. Bu tartışmalı zeminde etik, ticari ve felsefi yönlerin detaylı şekilde değerlendirilmesi ihtiyacı da öne çıkmaktadır.

Öte yandan, bazı katılımcılar konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirterek değerlendirme yapmaktan kaçınmıştır. Bu da kripto sanatın eğitim bağlamında daha geniş kitlelere tanıtılması, akademik ve uygulamalı bilgi kaynaklarıyla desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Sonuç olarak, kripto sanatın sanat eğitiminde uygulanabilirliği konusunda sanat eğitimcileri arasında olumlu bir eğilim bulunmakta; ancak bu sürecin yapılandırılması, yönlendirilmesi ve içeriksel olarak desteklenmesi gerektiği görülmektedir. Eğitimcilerin kripto sanatı eğitim ortamlarında işlevsel bir şekilde kullanabilmeleri için sadece kavramsal değil, aynı zamanda yöntemsel donanıma da ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, kripto sanatın eğitim programlarına entegrasyonu, yalnızca bireysel girişimlere değil, sistematik, planlı ve çok yönlü bir pedagojik yaklaşıma bağlı olarak sürdürülebilir hale gelebileceği düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, sanat eğitiminde dijitalleşme sürecinin bir ürünü olan kripto sanata yönelik farkındalığın daha çok kavramsal düzeyde kaldığı görülmektedir. Bu durumun temel nedeninin, katılımcıların ilgisizliğinden ziyade, kripto sanatın özellikle platform kullanımı, yükleme süreçleri ve teknik uygulama adımları gibi konularda hâlâ bazı belirsizlikler içermesinden kaynaklandığı düşünülebilmektedir. Bu belirsizlikler, kavramın eğitim sürecine etkin bir şekilde entegre edilmesini zorlaştırmaktadır.

Ancak dijital üretimin geleneksel fiziksel üretimin yerini almaya başladığı günümüz koşullarında, sanat eğitimi alan bireylerin kripto sanat ve NFT kavramlarıyla tanışması, bu kavramları uygulamalı olarak öğrenmesi ve dijital sanat ürünlerini NFT'ye dönüştürme süreçlerine dair bilgi sahibi olması, çağdaş sanat anlayışına uyum açısından gereklilik hâline gelmiştir. Sanat eğitimi bağlamında dijital sanat üretiminde

bulunan bireyler, gerek kullanılan dijital programlar gerekse konu seçimleri açısından zaten bu alana ürün sunmaktadır. Öğrencilerin ya da sanat eğitimcilerinin bu üretimleri, sanat tasarımı niteliği taşıdığı için kripto sanatın yalnızca dijital bir satış mecrası değil, aynı zamanda bir eğitim alanı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, kripto sanatın sanat eğitimi ile ilişkilendirilmesi yalnızca teknik bir yenilik değil, aynı zamanda pedagojik bir gereklilik olarak değerlendirilmelidir. Sanat eğitimi, yalnızca teknik becerilerle sınırlı kalmayıp, öğrencinin güncel üretim araçlarıyla donatılmasını ve çağdaş sanat ortamına uyumlu bireyler olarak yetişmesini de hedeflemektedir. Dolayısıyla, kripto sanatın sanat eğitimi içerisine alınması, öğrencilerin ürettikleri işleri NFT'ye dönüştürme yetkinliği kazanması ve bu alandaki teknik, etik ve estetik bilgileri edinebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, kripto sanatın sanat eğitimindeki gelişim sürecine katkı sağlamak amacıyla geliştirilen bazı öneriler ve konuyla ilgili gelecekteki araştırmalara faydalı olacağı düşünülen öneriler bu başlık altında sunulmaktadır.

- Kripto sanatın etik, estetik ve ekonomik boyutlarıyla birlikte çok yönlü bir şekilde ele alınması; bu bağlamda yalnızca teknik bilgilere değil, eleştirel düşünme ve sanat felsefesi çerçevesinde bir bakış açısının geliştirilmesine katkı sağlayabilir.
- Ders içeriklerinde kripto sanata ilişkin kuramsal bilgiyle birlikte, öğrencilere uygulama alanı yaratacak proje tabanlı etkinliklere yer verilmesi, öğrencilerin dijital üretim becerilerini artırmada etkili olabilir.
- Sanat eğitimi lisans programlarında kripto sanat (NFT) temelli sanat uygulamaları gibi güncel başlıkların seçmeli ya da zorunlu dersler olarak yer alması eğitim sürecine katkı sağlanabilir.
- Kripto sanat gibi yeni medya temelli sanat biçimlerinin eğitime entegrasyonu konusunda bir rehber doküman geliştirilebilir.
- Dijital dönüşüm sürecinde öğretim elemanlarının yaşadığı teknik, etik ya da yapısal zorlukların giderilmesine yönelik destekleyici sistemler kurulabilir.
- Bu araştırma yalnızca öğretim elemanlarının görüşlerine odaklandığı için, ileride yapılacak çalışmaların öğrenci görüşleri de alınarak konuya farklı bir bakış açısı getirilebilir.
- Daha geniş bir örneklem grubu ile çalışılarak kripto sanatın sanat eğitimi sürecine muhtemel yansımaları daha geniş bir perspektifte ele alınabilir.

KAYNAKLAR

- Ak, H. A. (2013). Dijital Sanat. Akademik Bilişim 2013 – XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri. 23-25 Ocak 2013 – Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Akbaş, S. (2023). 2000 Sonrası Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi. *International Social Sciences Studies Journal*. 9 (111), 7055-7064.
- Altınkurt, L. (2015). Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (12).
- Artut, K. (2013). Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atan, A., Uçan, B., & Bilsel, Ç. (2015). Dijital Sanat Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*. 7(26), 1-14.
- Ciddi, M. L. (2019). Türkiye’de Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası Resim Eğitiminin Gelişimi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*. 3(2), 62-68.
- Doğan, B., Ersöz, S. Ş., ve Şahin, C. (2022). Kripto Sanatı ve NFT. *Journal of History Culture and Art Research*. 11 (1), 1-12.
- Düzenli K. ve Perdahçı, N. Z. (2024). Sanatın yeni dijital çağı: NFT’ler ve kullanım alanları. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*. Sanatta Dijitalizm Özel Sayısı, 17-33. doi: 10.17484/yedi.1410042
- Erbay, M. (2013). Sanat eğitimi üzerine (2.Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Foundation. (2025). Foundation Marketplace. Erişim: 2 Mayıs 2025, <https://help.foundation.app/hc/en-us/articles/4562018706459-How-to-sell-NFTs-on-Foundation>
- Franceschet, M., Colavizza, G., Smith, T., Finucane, B., Ostachowski, M.L., Scalet, S., Perkins, J., Morgan, J. and Hernández, S. (2021). Crypto Art: A Decentralized View. *Leonardo* 54 (4): 402-5.
- Johnson, H. & John, S.S. (2005). Glossary of digital art and printmaking. <https://bermangraphics.com/dapttf/GlosDigArt.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kanat, S. (2023). The Rules Are Rewritten: NFT /Crypto Art. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (76), 304-304.
- Kapl, P. L. (2023). The impact of non-fungible tokens on collectors and artists. Bachelor’s thesis, Modul University, Vienna.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-86.
- Kartal, S. (2014). Toplum Kalkınmasında Farklı Bir Eğitim Kurumu: Köy Enstitüleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1).
- Kıvrak, M. N., & Özkartal, M. (2022). Nft ve Günümüz Dijital Sanat Kavramı Arasındaki İlişki. *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 193-202.
- King, M. (2002). *Computers and Modern Art: Digital Art Museum. Creativity and Cognition*. Eds: Ernest Edmonds, Linda Candy, Terence Kavanagh, Tom Hewett, Loughborough University, ACM Pres: New York.
- MakersPlace. (2025). MakersPlace. Erişim: 2 Mayıs 2025, <https://makersplace.com/>
- Nifty Gateway. (2025). About Us – Nifty Gateway Studio. Erişim: 2 Mayıs 2025, <https://www.niftygateway.com/about/>
- Oduncu, S. (2022). Nft, Kripto Sanatı ve Türkiye’deki Yansımaları. *Art-E Sanat Dergisi*, 15(29), 195-224.

- OpenSea. (2025). About OpenSea. Erişim: 2 Mayıs 2025, <https://opensea.io/about>
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 323-343.
- Özsoy, V. (2007). Görsel Sanatlar Eğitimi: Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri (2. Baskı). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özsoy, V. (2016). Görsel Sanatlar Eğitimi Makaleler (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Paul, C. (2016). A Companion To Digital Art. C. Paul, (Ed.), Histoies of Digital Art (4-8). ISBN: 9781118475188
- Radermecker, A. V., Ginsburgh, V. (2023). Questioning the NFT “Revolution” within the Art Ecosystem. Arts, 12(25).
- Rarible. (2025). Rarible.com. Erişim: 2 Mayıs 2025 <https://help.rarible.com/hc/en-us/categories/31227158281357-Rarible-com>
- Sağlamtimur, Z. Ö. (2010). Dijital sanat. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(3), 213-238.
- SuperRare. (2025). Superrare.com. Erişim: 2 Mayıs 2025, <https://superrare.com/>
- Tanrıverdi, M., Uysal, M., & Üstündağ, M. T. (2019). Blokzinciri Teknolojisi Nedir ? Ne Değildir ?: Alanyazın İncelemesi. Bilişim Teknolojileri Dergisi, 12(3), 203-217.
- Türkmenoğlu, H. (2014). Teknoloji İle Sanat İlişkisi ve Bir Dijital Sanat Örneği Olarak Instagram. Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi, 2(4).
- Uzun, Y. (2023). Güzel Sanatlar Eğitiminde Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin Dijital Sanat ve Kripto Sanat Hakkındaki Bilgi Durumları ve Bakış Açıları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Vargün, Ö. (2023). Teknoloji ve sanatın dönüşümü: Dijital Sanat. Journal of Arts, 6(1), 49-54.
- Wang, Q., Li, R., Wang, Q., & Chen, S. (2021). Non-fungible token (NFT): Overview, evaluation, opportunities and challenges. arXiv preprint arXiv:2105.07447.
- Yıldırım, M. (2019). Dijital Sanat Ve Kolaj. Ekev Akademi Dergisi(80), 319-338.
- Yolcu, E. (2009). Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri. Ankara: Nobel Yayıncılık
- YÖK. (2019). Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı. Erişim: 4 Nisan 2025, https://eski.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Resim_Is_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019.pdf

EKLER

Ek-1 Etik Kurul Onayı

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
26.04.2024	4	2024-467

KARAR NO: 2024-467 Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Buse CEBECİ'nin Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU danışmanlığında "Ondokuz Mayıs Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Kripto Sanat (NFT) Hakkındaki Görüşleri" isimli yüksek lisans tezine ilişkin mülakat çalışmasını içeren 74654 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Buse CEBECİ'nin Prof. Dr. Sevgi KOYUNCU danışmanlığında "Ondokuz Mayıs Üniversitesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Kripto Sanat (NFT) Hakkındaki Görüşleri" isimli yüksek lisans tezine ilişkin mülakat çalışmasının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

Ek- 2 Görüşme Soruları

Resim-İş Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanlarının Kripto Sanat (Nft) Hakkındaki Görüşleri

Değerli öğretim elemanı,

cevaplayacağınız bu form ile "Resim-İş Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanlarının Kripto Sanat (Nft) Hakkındaki Görüşleri" konulu yüksek lisans tez araştırmama katkıda bulunmuş olacaksınız. Sorulara vereceğiniz yanıtlar kesinlikle gizli tutulacaktır.

Katılım sağladığınız için teşekkür ederim.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Resim-iş Eğitimi Bölümü

Yüksek Lisans Öğrencisi : Buse CEBECİ

1. Adınız Soyadınız
2. Yürütmekte olduğunuz alan dersleri nelerdir?
3. Dijital sanatın çağdaş sanat eğitime katkısı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
4. Derslerinizde dijital programlar kullanıyor musunuz?
5. Kripto Sanat (NFT) kavramını daha önce duydunuz mu, bu kavramın sanat eğitiminde uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
6. Kripto Sanatın sanat eğitimi programlarına dahil edilmesi gerektiğini ve sanat eğitimine yaratıcı bir motivasyon sağlayacağını düşünüyor musunuz?
7. Kripto Sanatını sanat eğitimi derslerinizde anlatıyor musunuz, bu konuda öğrencilerinizle herhangi bir uygulama yaptınız mı?
8. Klasik yöntem ve kripto sanatın sanat eğitiminde birlikte verilmesi sizce öğrencilere ne gibi katkılar sağlar?
9. Kripto sanat platformlarını biliyor ve kullanıyor musunuz? Bu alanda kendinize ait çalışmalarınız var mı?

ÖZ GEÇMİŞ

Buse Cebeci, Sinop Boyabat Türk Telekom Fen Lisesi'ni bitirdikten sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Resim-iş Eğitimi bölümünden 27.06.2022 tarihinde mezun oldu. 2022 yılında OMÜ LEE Resim-iş Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programına girdi.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 0009-0008-3850-0525.

Yayınlar:

1. Sergileme - 6. Uluslararası ExLibris Yarışması, Varna (2025)
2. Sergileme - Art Contact İstanbul 4. Uluslararası Çağdaş Sanat Fuarı, İstanbul (2024)
3. Sergileme - Uluslararası "Gelenekselden Çağdaş Sanat Serüveni" Karma Resim Sergisi, Ankara (2024)
4. Sergileme - Eu ExArt 3. Uluslararası Karma Resim Sergisi, Paris (2024)